

KRAJSKÝ ÚŘAD KARLOVARSKÉHO KRAJE
odbor školství, mládeže a tělovýchovy

**Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji
za školní rok 2008/2009**

**V Karlových Varech dne
Č. j.**

Mgr. Monika Šperglová
pověřená zastupováním vedoucího odboru
školství, mládeže a tělovýchovy

Obsah:

	Použité zkratky	3
	Úvod	5
1	Stav vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji	6
1.1	Struktura vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji	6
1.2	Změny ve struktuře vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji	7
2	Stav a hodnocení změn v oblasti vzdělávání	7
2.1	Předškolní vzdělávání	7
2.2	Základní vzdělávání	8
2.3	Střední vzdělávání	12
2.4	Vyšší odborné vzdělávání	15
2.5	Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami	16
2.6	Základní umělecké, jazykové a zájmové vzdělávání	20
	Základní umělecké vzdělávání	
	Jazykové vzdělávání	
	Zájmové vzdělávání	
2.7	Poradenské služby	25
2.8	Ostatní školská zařízení	29
	Dětské domovy	
	Ubytovací zařízení	
	Zařízení školního stravování	
2.9	Další úkoly v oblasti vzdělávání	31
	Primární prevence sociálně patologických jevů	31
	Environmentální a multikulturní výchova	33
	Vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin	33
2.10	Účast škol v rozvojových a mezinárodních programech	34
2.11	Účast škol a školských zařízení v projektech	35
2.12	Další vzdělávání v rámci celoživotního učení	38
3	Vysoké školy	40
4	Pracovníci ve školství	40
4.1	Počty a odměňování pedagogických pracovníků	40
4.2	Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků	42
4.3	Další vzdělávání pedagogických pracovníků	43
5	Financování škol a školských zařízení	45
5.1	Celkové výdaje na školy a školská zařízení zřizované krajem	45
5.2	Neinvestiční výdaje na školy a školská zařízení zřizované obcemi	45
5.3	Soukromé školy a školská zařízení	45
	Závěry	47
	Seznam příloh	49

Použité zkratky:

AP	asistent pedagoga
ČR	Česká republika
DD	dětský domov
DDM	dům dětí a mládeže
DM	domov mládeže
EU	Evropská unie
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
FKSP	fond kulturních a sociálních potřeb
G	gymnázium
CH	okres Cheb
ISŠTE	integrovaná střední škola technická a ekonomická
IVP	individuální vzdělávací plán
K	kvalifikovaný učitel
KK	Karlovarský kraj
KV	okres Karlovy Vary
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIDV	Národní institut dalšího vzdělávání
OON	ostatní osobní náklady
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
OP LZZ	operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP VK	operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP ŽP	operační program Životní prostředí
N	nekvalifikovaný učitel
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
ROP	regionální operační program
RVP	rámcový vzdělávací program
RVP ZV	rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
SO	okres Sokolov
SOŠ	střední odborná škola
SOU	střední odborné učiliště
SPC	speciální pedagogické centrum
SPV	středisko praktického vyučování
SR	Slovenská republika
SRN	Spolková republika Německo
SSSR	Svaz sovětských socialistických republik
SŠ	střední škola
SVP	speciální vzdělávací potřeby
ŠD	školní družina
ŠH	školní hospodářství
ŠJ	školní jídelna
ŠK	školní klub
ŠS	školní statek
ŠVP	školní vzdělávací program
UNIV	uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení v sítích škol poskytujícím vzdělávací služby dospělým
UOP	učitel odborných předmětů
UOV	učitel odborného výcviku
UPV	učitel praktického vyučování
UVVP	učitel všeobecně vzdělávacích předmětů

UZ	účelový znak
VOŠ	vyšší odborná škola
VÚP	Výzkumný ústav pedagogický
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola
ŽSVP	děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami

Úvod

Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v kraji jsou krajskými úřady zpracovávány každoročně, a to v souladu s ustanovením § 10 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“), a jsou předkládány zastupitelstvu kraje a Ministerstvu školství mládeže a tělovýchovy a zveřejňovány způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v kraji za loňský školní rok byla zpracována v souladu s vyhláškou č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění novely č. 225/2009 Sb., která nabyla účinnosti dnem 1. srpna 2009.

Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji za školní rok 2008/2009 (dále jen „výroční zpráva“) je zpracována z vlastních podkladů krajského úřadu, řada informací byla získána ze škol a školských zařízení, případně z jejich výročních zpráv. Výroční zpráva zachycuje současný stav a vyhodnocuje změny v porovnání se stavem v předcházející výroční zprávě v jednotlivých segmentech vzdělávací soustavy, v dalších stanovených oblastech, k nimž patří např. pracovníci ve školství, další vzdělávání pedagogických pracovníků, další vzdělávání v rámci celoživotního učení a účast škol v rozvojových a mezinárodních programech. Ekonomická část výroční zprávy se zabývá financováním škol a školských zařízení v uplynulém kalendářním roce. Samostatnou méně obsáhlou částí je kapitola Vysoké školství. Tato část je vložena nad stanovený rámec a sděluje základní informace o nabídce programů vysokých škol v Karlovarském kraji. V závěrech jsou pak shrnuty poznatky z jednotlivých kapitol, které budou podkladem pro zpracování dlouhodobého záměru vzdělávání a vzdělávací soustavy kraje.

Vzdělávání je provázáno již několik let kurikulární reformou, jejímž smyslem je změna procesu výuky, její modernizace s cílem zlepšit kvalitu vzdělávání a připravenost žáků na život. Vzdělávání vymezené v rámcových vzdělávacích programech vychází ze čtyř cílů vzdělávání pro 21. století formulovaných komisí UNESCO (tzv. Delorovy cíle): učit se poznávat, učit se učit, učit se být, učit se žít s ostatními. Na rozdíl od dosavadních učebních dokumentů, které vymezovaly obecné cíle vzdělávání a zejména učivo (obsah vzdělání), které se mají žáci naučit, RVP stanovují především výsledky (výstupy) vzdělávání, tedy co má žák umět a být schopen na určité úrovni odpovídající jeho předpokladům prokázat. Učivo není cílem vzdělávání, ale prostředkem k dosažení požadovaných výstupů, tedy klíčových a odborných kompetencí. V budoucnu výsledky vzdělávání žáků ukážou, zda reforma přispěla k požadovaným změnám, zda budou žáci umět lépe aplikovat znalosti v praxi a budou umět podpořit svá tvrzení argumenty.

Vzdělávání se v jednotlivých školách uskutečňuje podle školních vzdělávacích programů, které školy zpracovávají podle rámcových vzdělávacích programů vydaných pro jednotlivé obory vzdělání MŠMT. V uplynulém školním roce pokračoval ve školách přechod na výuku podle vlastních školních vzdělávacích programů.

1 Stav vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji

1.1 Struktura vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji

Přehled o školách a školských zařízeních, které působí v Karlovarském kraji, je uveden v následující tabulce, a to v členění podle okresů a zřizovatelů.

Tabulka č. 1: Školy a školská zařízení ve školním roce 2008/2009 k 31. 8. 2009

Škola/školské zařízení	Počet škol a školských zařízení							
	podle okresů				podle zřizovatele			
	celkem	CH	KV	SO	MŠMT	kraj	obec	soukr.
Mateřská škola	122	39	43	40		5	116	1
- z toho MŠ při zdravotnickém zařízení	3	1	2			3		
Základní škola	116	35	46	35	1	6	106	3
- z toho ZŠ při zdravotnickém zařízení	3	1	2			3		
Základní umělecká škola	20	6	8	6		4	16	
Střední škola	39	10	21	8	1	27	1	10
Jazyková škola s pr. st. jaz. zkoušky	1		1			1		
Vyšší odborná škola	4	1	3			4		
Středisko praktického vyučování	2	1	1					2
Školní statek	1	1				1		
Školní hospodářství	3	1	2			3		
Školní poleší	1		1			1		
Domov mládeže	12	4	5	3		11		1
Dětský domov	9	4	4	1	1	7		1
Výchovný ústav	2		2		2			
Dům dětí a mládeže	15	5	4	6		1	14	
Školní družina	112	34	44	34		4	105	3
Školní klub	6		6				6	
Školní knihovna	1		1				1	
Přípravný stupeň základní školy spec.	4	2		2			4	
Zařízení školního stravování	198	64	71	63	2	21	171	4
Pedagogicko-psychologická poradna	3	1	1	1		3		
Speciální pedagogické centrum	1		1			1		
Celkem	672	208	265	199	7	100	540	25

Činnost těchto škol a školských zařízení vykonávalo celkem 288 právnických osob, z toho 90 v okrese Cheb, 108 v okrese Karlovy Vary a 90 v okrese Sokolov. 50 z jejich celkového počtu bylo zřízeno Karlovarským krajem, 220 obcemi, 16 soukromníkem a 2 MŠMT.

1.2 Změny ve struktuře vzdělávací soustavy v kraji

V průběhu školního roku 2008/2009 byly zrušeny nebo zanikly v důsledku sloučení:

- 1 příspěvková organizace vykonávající činnost mateřské školy zřizovaná obcí – Mateřská škola Rovná, okres Sokolov, která byla sloučena s příspěvkovou organizací Základní škola Rovná, okres Sokolov;
- 2 školní jídelny, jejichž činnost vykonávaly příspěvkové organizace Základní škola Ostrov, Májová 997, okres Karlovy Vary a Základní škola Ostrov, Masarykova 1289, okres Karlovy Vary;

- 1 školní jídelna – výdejna, jejíž činnost vykonávala příspěvková organizace Základní škola a Mateřská škola Drmoul, okres Cheb, příspěvková organizace;
- 1 domov mládeže, jehož činnost vykonávala příspěvková organizace Gymnázium a střední odborná škola Aš;
- 1 školní jídelna, jejíž činnost vykonávala příspěvková organizace Obchodní akademie, vyšší odborná škola cestovního ruchu a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Karlovy Vary;
- 1 školní jídelna, jejíž činnost vykonávala příspěvková organizace Základní škola Chodov, Husova 788, okres Sokolov.

V průběhu školního roku 2008/2009 byla zřízena:

- 1 mateřská škola, jejíž činnost vykonává Soukromé gymnázium a základní škola Mánesova v Sokolově, s.r.o.

2 Stav a hodnocení změn v oblastech vzdělávání

2.1 Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dítěte před vstupem do základní školy, podílí se na jeho rozvoji po stránce citové, rozumové a tělesné. Dítě si osvojí základní pravidla chování a mezilidských vztahů. Toto vzdělávání je zabezpečováno v mateřských školách, a to zpravidla pro děti ve věku od tří do šesti let. Přednostně se přijímají děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami je poskytována speciálně pedagogická péče (viz část 2.5 a 2.7).

V rámci Karlovarského kraje bylo provozováno celkem 122 mateřských škol, z nichž 116 zřizuje obec a 1 soukromník. 3 mateřské školy při zdravotnickém zařízení a 2 pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami zřizuje kraj.

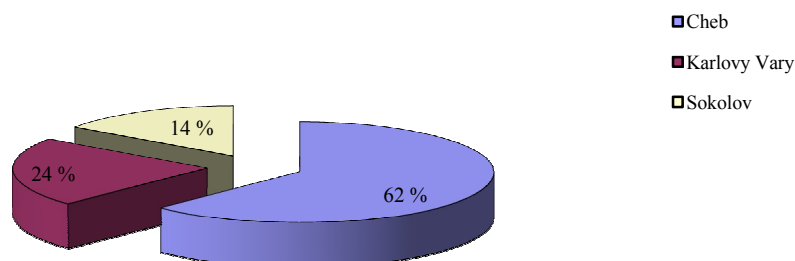
Tabulka č. 2: *Třídy a děti v mateřských školách podle druhu poskytované péče*

		2007/2008				2008/2009			
		Běžné třídy		Třídy pro děti se SVP		Běžné třídy		Třídy pro děti se SVP	
		počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí
CH	celodenní	106	2516	7	102	106	2564	7	99
	polodenní	0	0	0	0	0	0	0	0
	celkem	106	2516	7	102	106	2564	7	99
KV	celodenní	126	2955	3	30	125	3014	3	35
	polodenní	0	0	1	10	1	11	0	0
	celkem	126	2955	4	40	126	3025	3	35
SO	celodenní	103	2492	2	24	105	2589	2	24
	polodenní	2	35	0	0	1	10	0	0
	celkem	105	2527	2	24	106	2599	2	24
KK	celodenní	335	7963	12	156	336	8167	12	158
	polodenní	2	35	1	10	2	21	0	0
	celkem	337	7998	13	166	338	8188	12	158

stav k 30.9.2007; 30.9.2008

Při srovnání s předcházejícím školním rokem došlo k nárůstu celkového počtu dětí o 2 %.

Graf č. 1: Grafické znázornění poměru dětí navštěvujících třídy mateřských škol pro děti se SVP ve školním roce 2008/2009

2.2 Základní vzdělávání

Základní vzdělávání navazuje na vzdělávání předškolní, je povinné a jeho délka je stanovena na devět let. K plnění povinné školní docházky nastupují vesměs děti ve věku šesti let, pouze v případě povolení odkladu je možné nastoupit v pozdějším věku, nejpozději však do osmi let věku dítěte. Naprostá většina dětí ji plní v základní škole, případně v gymnáziu či v konzervatoři.

K úkolům základního vzdělávání patří naučit žáky tvořivě myslet, komunikovat, spolupracovat, řešit problémy, osvojovat si vědomosti a dovednosti, aby byli schopni samostatného rozhodování. Dalším významným úkolem je vychovávat žáky k ohleduplnosti, tolerantnosti k ostatním lidem a odlišným kulturám. Naučit je chránit své zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí.

Všechny základní školy včetně základních škol určených pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami mají povinnost od začátku školního roku 2007/2008 mít svůj školní vzdělávací program. Tento ŠVP zpracovává škola a musí být v souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání vydaným MŠMT.

Školy a žáci

Ve školním roce 2008/2009 bylo v Karlovarském kraji celkem 116 základních škol, z toho v okrese Cheb 35, v okrese Karlovy Vary 46 a v okrese Sokolov 35.

Zřizovatelem 6 základních škol je kraj - Základní škola a mateřská škola při nemocnici Karlovy Vary, Základní škola a mateřská škola při Lázeňské léčebně Mánes Karlovy Vary, Základní škola, mateřská škola a praktická škola Karlovy Vary, Základní škola a mateřská škola při dětské lázeňské léčebně Lázně Kynžvart, Základní škola praktická a základní škola speciální Ostrov, Základní škola praktická Žlutice.

1 základní školu zřizuje MŠMT - Výchovný ústav, dětský domov se školou, základní škola, střední škola a školní jídelna, Žlutice, Jiráskova 344.

3 základní školy jsou zřízeny soukromníky - Svobodná chebská škola, základní škola a gymnázium s.r.o., 1. Soukromá základní škola Karlovy Vary s.r.o., Gymnázium, základní škola a mateřská škola Mánesova s. r.o.

Obce zřizují celkem 106 základních škol.

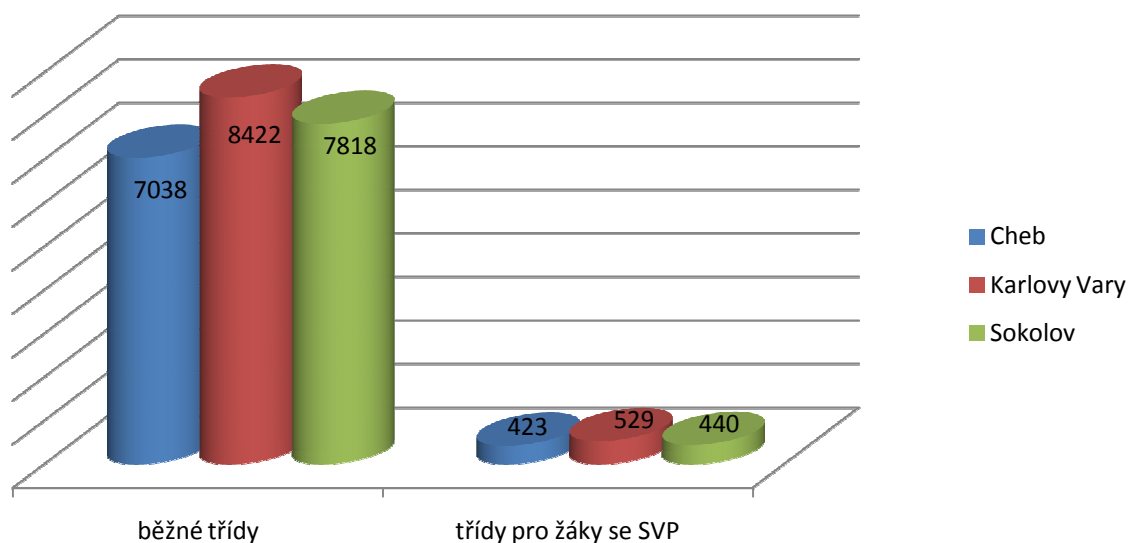
Tabulka č. 3: *Počty žáků základních škol*

	2007/2008						2008/2009					
	Běžné třídy		Třídy pro žáky se SVP		Celkem		Běžné třídy		Třídy pro žáky se SVP		Celkem	
	počet žáků	z toho 1. stupeň	počet žáků	z toho 1. stupeň	počet žáků	z toho 1. stupeň	počet žáků	z toho 1. stupeň	počet žáků	z toho 1. stupeň	počet žáků	z toho 1. stupeň
CH	7198	4107	392	221	7590	4328	7038	4131	423	222	7461	4353
KV	8853	4766	515	270	9368	5036	8422	4715	529	287	8951	5002
SO	8201	4392	441	180	8642	4572	7818	4352	440	163	8258	4515
KK	24252	13265	1348	671	25600	13936	23278	13198	1392	672	24670	13870

stav k 30.9.2008

Ve srovnání s předcházejícím školním rokem klesl v kraji celkový počet žáků v základních školách o 3,6 %, z 25600 na 24670 žáků. Počet žáků se SVP se však zvýšil o 44.

Graf č. 2: *Grafické znázornění počtů žáků základních škol podle tříd*

Tabulka č. 4: *Vývoj průměrného počtu žáků v běžných třídách základních škol zřizovaných obcí*

	Počet tříd				Počet žáků				Průměrný počet žáků na třídu			
	05/06	06/07	07/08	08/09	05/06	06/07	07/08	08/09	05/06	06/07	07/08	08/09
CH	376	318	326	319	7708	6990	7071	6911	20,5	21,98	21,69	21,66
KV	481	448	414	397	10031	9386	8788	8367	20,9	20,95	21,23	21,08
SO	460	396	384	374	9469	8614	8115	7742	20,6	21,75	21,13	20,7
KK	1317	1162	1124	1090	27208	24990	23974	23020	20,7	21,51	21,33	21,15

Oproti předcházejícímu školnímu roku došlo ke snížení počtu žáků o 4 % a počtu tříd o 3 %. Průměrný počet žáků na třídu činí cca 21 žáků.

Přípravné třídy

Obec, svazek obcí nebo kraj mohou se souhlasem krajského úřadu zřizovat přípravné třídy základní školy pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, které jsou sociálně znevýhodněné a u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj. Přípravnou třídu lze zřídit, pokud se v ní bude vzdělávat nejméně 7 dětí. O zařazování žáků do přípravné třídy základní školy rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce dítěte a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení. Obsah vzdělávání v přípravné třídě je součástí ŠVP. V Karlovarském kraji je zřízeno celkem 19 přípravných tříd s 243 žáky.

Tabulka č. 5: *Vývoj počtu přípravných tříd a počtu žáků*

	Počet přípravných tříd				Počet žáků			
	05/06	06/07	07/08	08/09	05/06	06/07	07/08	08/09
CH	2	3	4	4	26	38	57	53
KV	10	12	11	9	126	147	144	115
SO	6	5	5	6	57	59	54	75
KK	18	20	20	19	209	244	255	243

Ze srovnání školních roků 2007/2008 a 2008/2009 vyplývá, že počet přípravných tříd se snížil o 1, počet žáků se snížil téměř o 5 %.

Odklad a dodatečný odklad povinné školní docházky

Není-li dítě po dovršení šestého roku věku tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé a požádá-li o to písemně zákonný zástupce dítěte, odloží ředitel školy začátek povinné školní docházky o jeden školní rok, pokud je žádost doložena doporučujícím posouzením příslušného školského poradenského zařízení, nebo odborného lékaře. Začátek povinné školní docházky lze odložit nejdéle do zahájení školního roku, v němž dítě dovrší osmý rok věku.

Pokud se u žáka v prvním roce plnění povinné školní docházky projeví nedostatečná tělesná nebo duševní vyspělost k plnění povinné školní docházky, může ředitel školy se souhlasem zákonného zástupce žákovi dodatečně v průběhu prvního pololetí školního roku odložit začátek plnění povinné školní docházky na následující školní rok. V celém kraji bylo dodatečně odloženo plnění povinné školní docházky 38 žákům, z toho 19 žákům v základních školách v okrese Sokolov, 12 žákům v okrese Karlovy Vary a 7 žákům v okrese Cheb.

Rozšířená výuka

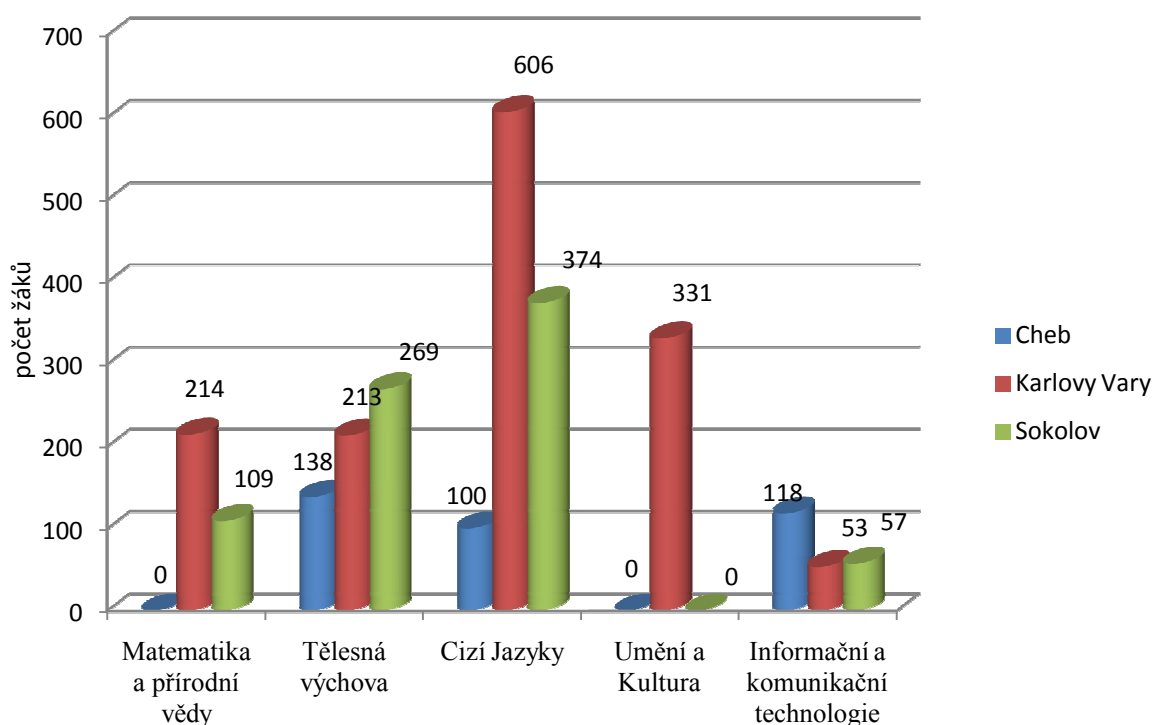
K rozvoji nadání žáků může škola uskutečňovat rozšířenou výuku některého předmětu nebo skupin předmětů stanovených ŠVP (dále jen „rozšířená výuka“), a to vytvářením skupin žáků nebo zřizováním tříd s rozšířenou výukou.

Tabulka č. 6: Počty žáků základních škol s rozšířenou výukou některých předmětů

	Matematika a přírodní vědy celkem	Tělesná výchova	Cizí jazyky	Umění a kultura	Informační a komunikační technologie
	počet žáků	počet žáků	počet žáků	počet žáků	počet žáků
CH	0	138	100	0	118
KV	214	213	606	331	53
SO	100	269	374	0	57
KK	314	620	1080	331	228

stav k 30.9.2008

Graf č. 3: Grafické znázornění počtu žáků, kteří navštěvují rozšířenou výuku některých předmětů

Ukončení vzdělávání v základní škole

Žáci ukončí vzdělávání v základní škole splněním povinné školní docházky. Stupeň základního vzdělání získají ti žáci, kteří úspěšně ukončí vzdělávací program základního vzdělávání.

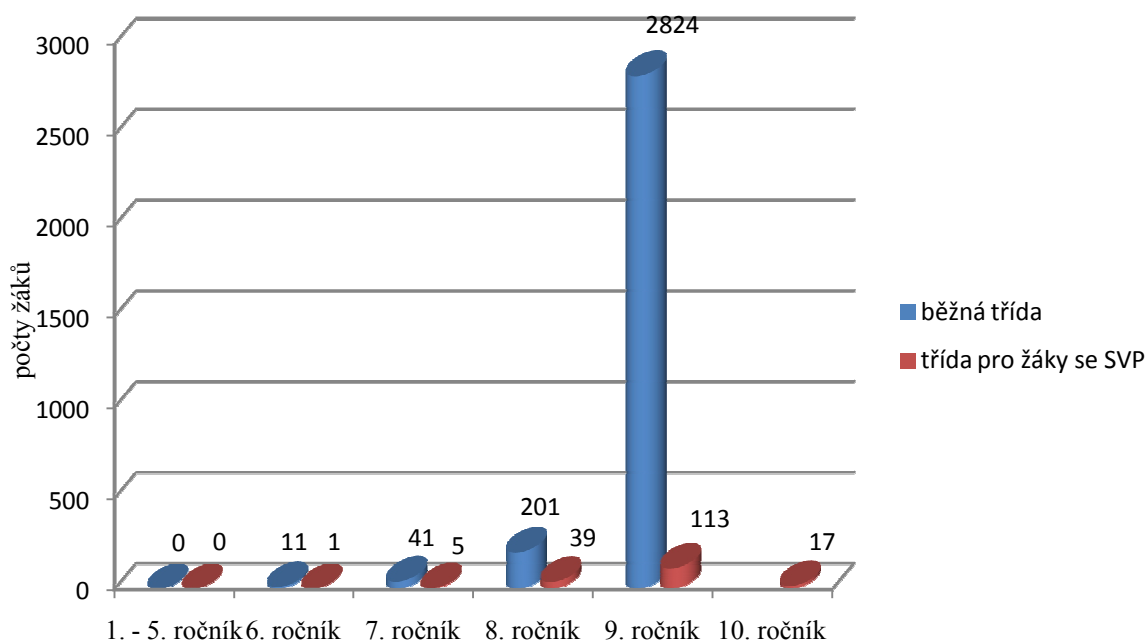
Tabulka č. 7: Počty žáků, kteří ukončili vzdělávání v základní škole

	Celkem		1.-5. ročník		6. ročník		7. ročník		8. ročník		9. ročník		10. ročník
	běžná třída	třída pro žáky se SVP	běžná třída	třída pro žáky se SVP	běžná třída	třída pro žáky se SVP	běžná třída	třída pro žáky se SVP	běžná třída	třída pro žáky se SVP	běžná třída	třída pro žáky se SVP	třída pro žáky se SVP
CH	846	43	0	0	4	0	11	1	55	11	776	21	10

KV	1165	71	0	0	1	1	6	0	54	12	1104	56	2
SO	1066	61	0	0	6	0	24	4	92	16	944	36	5
KK	3077	175	0	0	11	1	41	5	201	39	2824	113	17

stav k 30.9.2008

Graf č. 4: Grafické znázornění počtu žáků, kteří ukončili vzdělávání v běžných třídách a třídách pro žáky se ŠVP základních škol

Tabulka č. 8: Počty žáků základních škol zřizovaných obcemi, kteří přešli do středních škol

	2007/2008			2008/2009		
	celkem	z 5. ročníku	ze 7. ročníku	celkem	z 5. ročníku	ze 7. ročníku
CH	120	120	0	113	112	1
KV	117	117	0	128	127	1
SO	64	64	0	73	73	0
KK	301	301	0	314	312	2

stav k 30.9.2007; 30.9.2008

V porovnání s loňským rokem vzrostl počet žáků, kteří přešli z 5. ročníků základních škol zřizovaných obcemi do středních škol, o 4 %, z 301 na 314.

2.3 Střední vzdělávání

Absolventi základních škol, kteří splnili povinnou školní docházku nebo úspěšně ukončili základní vzdělávání před ukončením povinné školní docházky, mohou pokračovat ve vzdělávání ve středních školách. V Karlovarském kraji se ve školním roce 2008/2009 uskutečňovalo vzdělávání celkem ve 39 středních školách (z toho 27 zřizovaných krajem, 10 soukromníkem, 1 obcí a 1 MŠMT). Školy zřizované církví v kraji zastoupeny nejsou.

V uplynulém školním roce pokračoval ve školách přechod na výuku podle vlastních ŠVP, které si školy zpracovávají v souladu s RVP. RVP pro gymnaziální vzdělávání vydal Výzkumný ústav pedagogický, RVP pro jednotlivé obory odborného vzdělávání vydává Národní ústav odborného vzdělávání.

Víceletá gymnázia pokračovala v primách a v sekundách ve výuce podle vlastních ŠVP, které přinášejí pro práci učitelů větší svobodu, ale zároveň větší odpovědnost za její výsledky. Gymnázia (čtyřletá a vyšší stupeň víceletých gymnázií) a část středních odborných škol, pro které byly vydány RVP v roce 2007 (1. vlna), dokončovala práci na ŠVP tak, aby podle nich bylo možné zahájit výuku od 1. 9. 2009. Školy, které vyučují v oborech vzdělání, pro které byly vydány RVP v roce 2008 (2. vlna), začaly sestavovat své vlastní ŠVP, podle kterých začnou učit od 1. 9. 2010.

Ve středních školách v Karlovarském kraji bylo možno volit obory vzdělání z následujících oborových skupin:

Strojírenství a strojírenská výroba
Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika
Technická chemie a chemie silikátů
Potravinařství a potravinářská chemie
Textilní výroba a oděvnictví
Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů
Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie
Stavebnictví, geodézie a kartografie
Doprava a spoje
Speciální a interdisciplinární obory
Zemědělství a lesnictví
Zdravotnictví

Ekonomika a administrativa
Podnikání v oborech, odvětvích
Gastronomie, hotelnictví a turismus
Obchod
Právo, právní a veřejnosprávní činnost
Osobní a provozní služby
Publicistika, knihovnictví a informatika
Pedagogika, učitelství a sociální péče
Obecně odborná příprava
Obecná příprava
Umění a užité umění

Karlovarský kraj jako jediný v České republice nabízí ke studiu obory vzdělání zaměřené na výrobu dechových a strunných hudebních nástrojů a výtvarné zpracování keramiky a porcelánu - zdobení. Jako jeden z mála krajů nabízí obor vzdělání výtvarné zpracování keramiky a porcelánu - modelářství.

Ve školním roce 2008/2009 zahájili vzdělávání ve všech ročnících středních škol celkem 15 703 žáci, z toho 14 426 žáků v denní formě vzdělávání a 1 277 žáků v ostatních formách vzdělávání. Oproti předchozímu školnímu roku to představuje celkový pokles o 191 žáků (1,20 %), v denní formě vzdělávání jde o pokles o 334 žáků (2,26 %). Naopak v ostatních formách vzdělávání byl zaznamenán nárůst o 143 žáky (1,26 %).

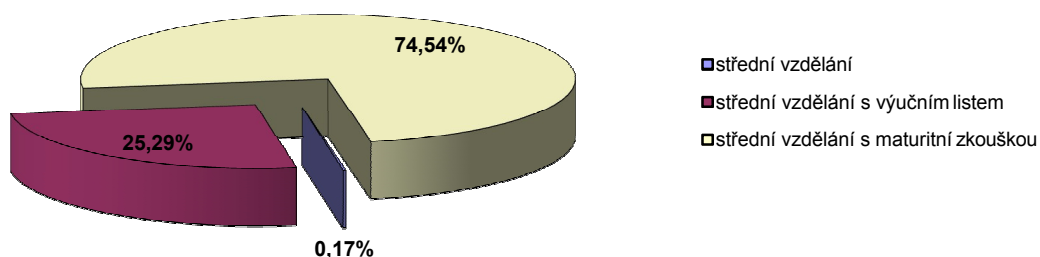
Tabulka č. 9: Počty žáků podle stupně vzdělání

	Žáci v oborech vzdělání, ve kterých lze získat			
	střední vzdělání	střední vzdělání s výučním listem	střední vzdělání s maturitní zkouškou	Celkem
Denní forma	26	3887	10513	14426
Ostatní formy	X	85*	1192	1277
Celkem	26	3972	11705	15703

stav k 30. 9. 2008

*-střední vzdělání + s.v. s výučním listem celkem

Graf č. 5: Grafické znázornění členění žáků podle stupně vzdělání

I v tomto školním roce se přes pokles celkového počtu žáků středních škol potvrzuje trend mírného nárůstu žáků, kteří se vzdělávají v oborech ukončovaných maturitní zkouškou, ze 74,0 % na 74,54 %.

Tabulka č. 10: Porovnání počtu absolventů středních škol

	2000/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09
Denní forma	3 103	3 123	3 286	3 142	3 126	2 908	3 200	3 018	3012
Ostatní formy	143	185	242	205	157	369	253	187	200
Celkem	3 246	3 308	3 528	3 347	3 283	3 277	3 453	3 205	3212

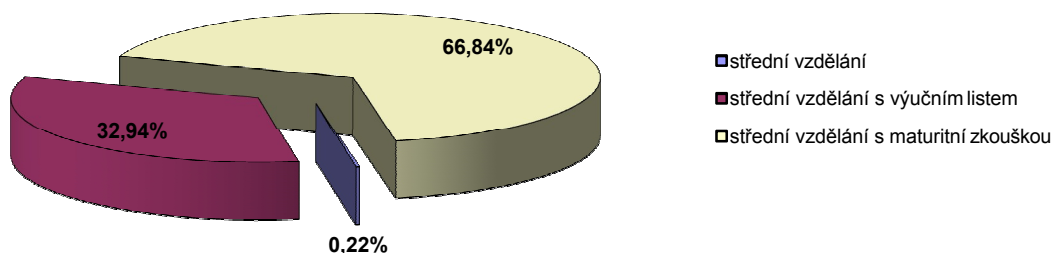
Přestože se celkový počet žáků, kteří jsou přijímáni ke vzdělávání ve středních školách, od roku 2004/05 do roku 2009/10 snížil cca o 500 žáků, v počtu absolventů takové snížení vykazováno není.

Tabulka č. 11 : Přehled počtu absolventů podle stupně vzdělání

	Absolventi v oborech vzdělání, ve kterých lze získat			Celkem
	střední vzdělání	střední vzdělání s výučním listem	střední vzdělání s maturitní zkouškou	
Denní forma	7	1035	1970	3012
Ostatní formy	0	23	177	200
Celkem	7	1058	2147	3212

stav k 30. 9. 2009

Graf č. 6: Počty absolventů podle stupně vzdělání

Přijímací řízení

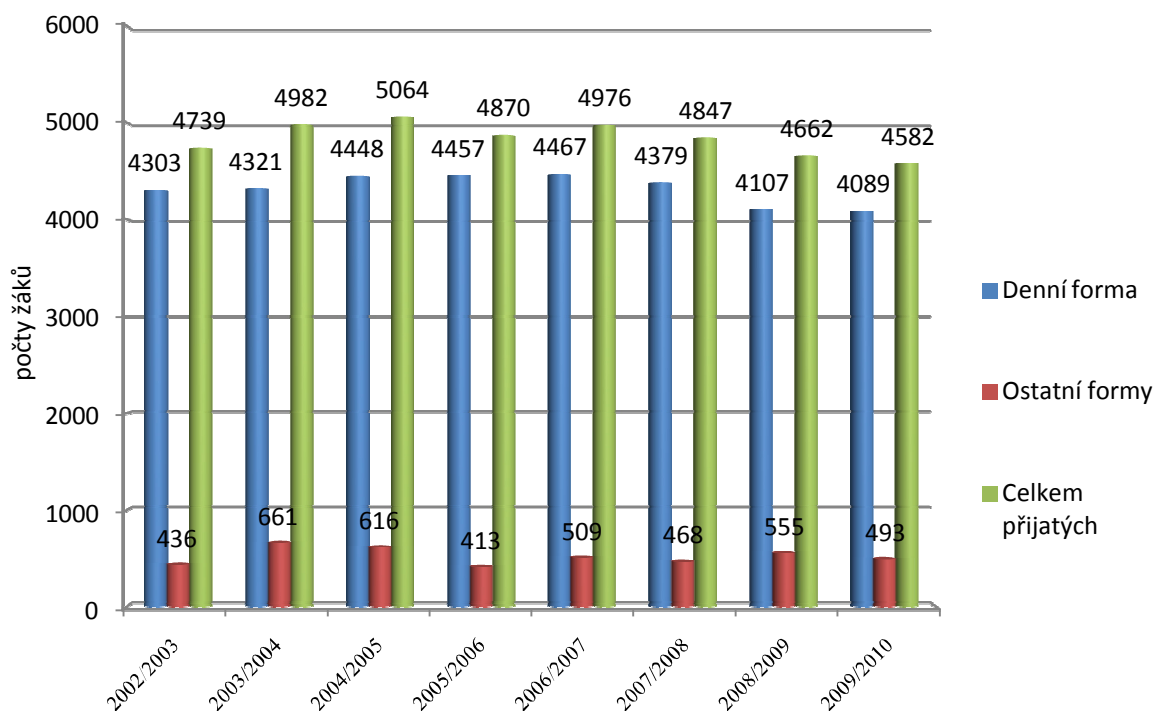
Střední školy nabídly opětovně celkově vyšší počet míst ke vzdělávání pro následující školní rok. Nejvyšší poptávka byla zaznamenána tradičně u většiny víceletých gymnázií. Také u některých čtyřletých gymnázií a oborů zaměřených na výpočetní techniku a informatiku byl zaznamenán vyšší zájem žáků, než jich bylo možno přijmout. U většiny oborů však docházelo k vyhlášení dalších kol přijímacího řízení, výjimkou nebylo i čtvrté a další kolo.

Tabulka č. 12: Přehled počtu přijatých žáků ve všech kolech přijímacího řízení

Pro školní rok	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10
Denní forma	4303	4321	4448	4457	4467	4379	4107	4089
Ostatní formy	436	661	616	413	509	468	555	493
Celkem přijatých	4739	4982	5064	4870	4976	4847	4662	4582

Celkový počet přijímaných žáků ke vzdělávání ve středních školách v závislosti na demografickém vývoji již několik let klesá.

Graf č. 7: Grafické znázornění porovnání počtu přijatých žáků

2.4 Vyšší odborné vzdělávání

Vyšší odborné vzdělávání rozvíjí a prohlubuje znalosti a dovednosti studentů získané ve středním vzdělávání. Poskytuje jak všeobecné tak odborné vzdělání a rovněž praktickou přípravu pro výkon náročných činností.

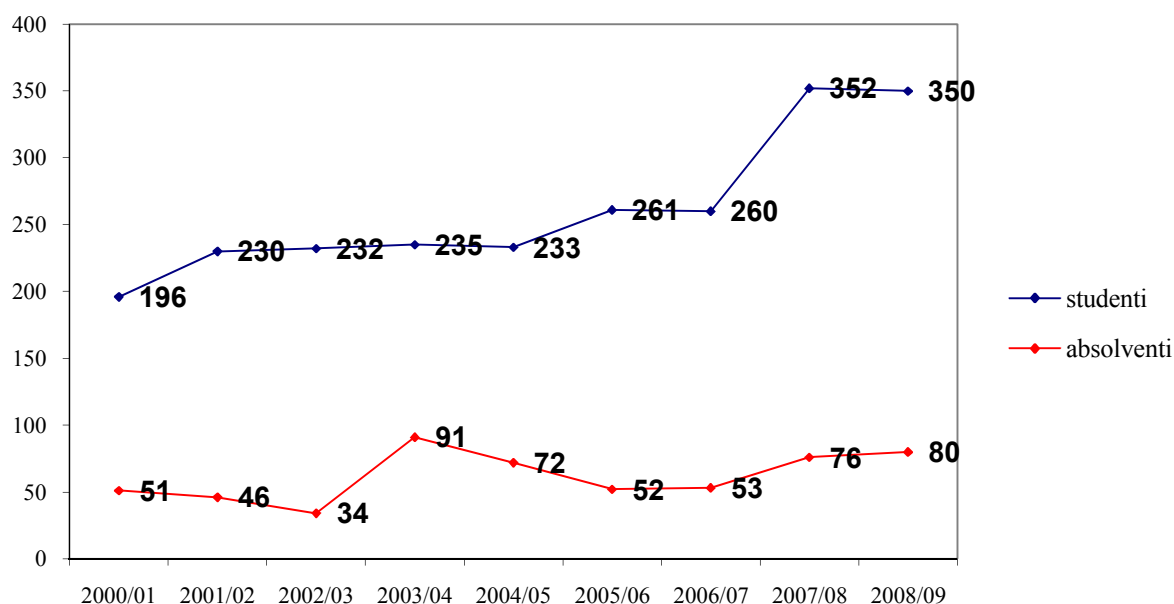
V Karlovarském kraji jsou čtyři vyšší odborné školy, tři sídlí v Karlových Varech, a to Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola zdravotnická Karlovy Vary, Obchodní akademie, vyšší odborná škola cestovního ruchu a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Karlovy Vary a Střední odborná škola pedagogická, gymnázium a vyšší odborná škola Karlovy Vary. V Chebu má sídlo Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola Cheb.

Ve sledovaném školním roce v nich byly nabízeny tyto obory vzdělání: Diplomovaná všeobecná setra, Diplomovaný farmaceutický asistent, Diplomovaný zubní technik, Sociální práce, Cestovní ruch a Sociální pedagogika. Ve vyšších odborných školách studovalo ve všech ročnících celkem 350 studentů. Vzdělání ukončilo absolutoriem 80 studentů. Počet studujících ve vyšších odborných školách ve srovnání s minulým školním rokem zůstal v podstatě na stejné úrovni, počet absolventů vzrostl o 4 studenty, tj. o 5,26 %.

Tabulka č. 13: Přehled o počtech studentů a absolventů vyšších odborných škol

	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09
Studenti	196	230	232	235	233	261	260	352	350
Absolventi	51	46	34	91	72	52	53	76	80

Graf č. 8: Grafické znázornění porovnání počtu studentů a absolventů vyšších odborných škol

2.5 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem, žákem a studentem se SVP je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Vzdělávání těchto osob se může uskutečňovat v běžné škole nebo ve škole či ve třídě samostatně zřízené pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením. Za prioritní vzdělávací formu je považováno inkluzivní vzdělávání ve smyslu individuální integrace žáků ve školách hlavního proudu, dále skupinová integrace ve třídách s upravenými vzdělávacími programy. Cílem inkluzivního vzdělávání je, aby žáci se speciálními vzdělávacími potřebami byli co nejméně izolováni od svých vrstevníků, aby postižení nebylo limitujícím faktorem ve vzdělávání a aby všichni žáci byli vychovávaní k vzájemné pomoci a solidaritě.

Tabulka č. 14: *Třídy pro děti se zdravotním postižením a počty dětí podle druhu postižení v mateřských školách*

	Celkem		Mentální postižení		Sluchové postižení		Zrakové postižení		Vady řeči		Souběžné postižení více vadami		Autismus		Třídy v DD	
	poč. tříd	poč. dětí	poč. tříd	poč. dětí	poč. tříd	poč. dětí	poč. tříd	poč. dětí	poč. tříd	poč. dětí	poč. tříd	poč. dětí	poč. tříd	poč. dětí	poč. tříd	poč. dětí
CH	7	93	0	2	0	1	2	26	5	58	0	2	0	4	0	0
KV	3	35	0	1	0	0	0	0	3	30	0	3	0	1	0	0
SO	2	24	0	0	0	0	0	0	1	19	0	0	0	0	1	5
KK	13	152	0	3	0	1	2	26	10	107	0	5	0	5	1	5

stav k 30.9.2008

Ve srovnání s rokem 2007/2008 došlo ke snížení počtu dětí s postižením v mateřských školách o 6 %, ze 162 na 152.

Tabulka č. 15: *Počty individuálně integrovaných dětí se zdravotním postižením podle druhu postižení v mateřských školách*

	Mentální postižení	Sluchové postižení	Zrakové postižení	Vady řeči	Tělesné postižení	Souběžné postižení více vadami	Vývojové poruchy	Autismus	Celkem dětí 08/09
CH	3	1	1	6	2	3	2	1	19
KV	1	2	1	9	3	5	0	0	21
SO	3	3	0	3	1	3	4	2	19
KK	7	6	2	18	6	11	6	3	59

stav k 30.9.2008

Ve srovnání se školním rokem 2007/2008 došlo k nárůstu celkového počtu individuálně integrovaných dětí se zdravotním postižením v mateřských školách o 68,6 %, z počtu 35 dětí na 59.

Přípravný stupeň základní školy speciální

Zřizovatel základní školy speciální může zřídit třídy přípravného stupně základní školy speciální, které poskytují přípravu na vzdělávání v základní škole speciální dětem se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami nebo s autismem. Ke zřízení třídy přípravného stupně základní školy speciální je nezbytný souhlas krajského úřadu, pokud zřizovatelem uvedené školy není kraj nebo ministerstvo. O zařazení dítěte do třídy přípravného stupně základní školy speciální rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení. Do třídy lze zařadit dítě od školního roku, v němž dosáhne 5 let věku, do zahájení povinné školní docházky, a to i v průběhu školního roku. Třída má nejméně 4 a nejvýše 6 žáků. Vzdělávání v přípravném stupni základní školy speciální trvá nejvýše 3 školní roky. Vzdělávání v přípravném stupni základní školy speciální nabízí v kraji pouze Základní škola, mateřská škola a praktická škola Karlovy Vary.

Tabulka č. 16: *Vzdělávání žáků se SVP v základních školách*

Způsob vzdělávání		2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Individuálně integrovaní žáci		972	812	827	727
Žáci ve třídách zřízených pro žáky se SVP		1478	1428	1348	1392
Žáci s výukou dle individuálního vzdělávacího plánu	žáci s postižením	1067	1014	1008	931
	nadaní žáci	14	34	16	22

Tabulka č. 17: *Počty individuálně integrovaných žáků se zdravotním postižením podle druhu postižení v základních školách*

	Ment. postiž.	Sluch. postiž.	Zrak. postiž.	Vady řeči	Těl. postiž.	Souběžné postižení více vadami	Vývoj. poruchy učení	Vývoj. poruchy chování	Autismus	Celkem
CH	3	3	2	2	15	4	164	6	5	204
KV	10	10	6	3	13	9	349	4	4	408
SO	9	10	1	5	11	4	64	9	2	115
KK	22	23	9	10	39	17	577	19	11	727

stav k 30.9.2008

Oproti předcházejícímu školnímu roku došlo ve školním roce 2008/2009 v základních školách k 12,1 % poklesu individuálně integrovaných žáků, z 827 na 727.

Tabulka č. 18: *Počty tříd a žáků základních škol pro žáky se zdravotním postižením podle druhu postižení - obec*

	Ment. postiž.	Sluch. postiž.	Zrak. postiž.	Vady řeči	Těl. postiž.	Souběžné postižení více vadami	Vývoj. poruchy učení	Vývoj. poruchy chování	Autismus	Celkem
	třídy/žáci	třídy/žáci	třídy/žáci	třídy/žáci	třídy/žáci	třídy/žáci	třídy/žáci	třídy/žáci	třídy/žáci	třídy/žáci
CH	38/318	0/3	0/0	1/11	0/0	0/23	5/56	0/2	2/10	46/423
KV	14/140	0/1	0/1	0/0	0/1	1/8	7/58	0/3	0/0	22/212
SO	53/404	0/0	0/1	0/0	0/0	2/31	0/2	0/1	0/1	55/440
KK	105/862	0/4	0/2	1/11	0/1	3/62	12/116	0/6	2/11	123/1075

stav k 30.9.2008

Ve srovnání se školním rokem 2007/2008 došlo k navýšení počtu žáků se zdravotním postižením v základních školách zřizovaných obcemi o 2,6 %, z 1048 na 1075.

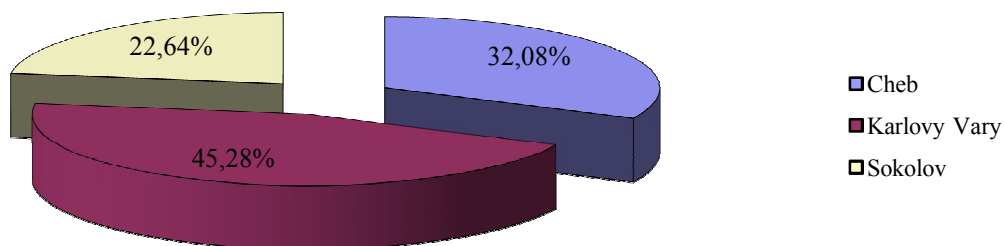
Asistent pedagoga

Ve třídě nebo studijní skupině, ve které se vzdělává dítě, žák nebo student se speciálními vzdělávacími potřebami, může ředitel mateřské školy, základní školy, základní školy speciální, střední školy a vyšší odborné školy se souhlasem krajského úřadu zřídit funkci asistenta pedagoga.

Tabulka č. 19: *Vývoj počtu asistentů pedagoga pro zdravotně postižené žáky*

	Zdravotní postižení							
	počet asistentů pedagoga				počet žáků			
	05/06	06/07	07/08	08/09	05/06	06/07	07/08	08/09
CH	7	10	19	34	35	42	55	79
KV	18	22	36	48	34	39	75	118
SO	11	13	19	24	30	32	36	43
KK	36	45	74	106	99	113	164	240

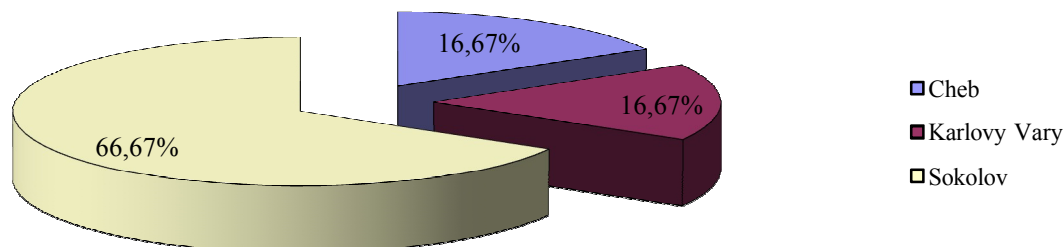
V porovnání se školním rokem 2007/2008 došlo k nárůstu počtu asistentů pedagoga pro zdravotně postižené žáky ze 74 na 106, což je nárůst o 43,2 %.

Graf č. 9: *Grafické znázornění počtu asistentů pedagoga pro zdravotně postižené podle okresů*Tabulka č. 20: *Vývoj počtu asistentů pedagoga pro sociálně znevýhodněné žáky*

	Sociální znevýhodnění							
	počet asistentů pedagoga				počet žáků			
	05/06	06/07	07/08	08/09	05/06	06/07	07/08	08/09
CH	1	2	2	3	15	29	29	37
KV	2	2	3	3	89	89	107	134
SO	11	11	11	12	466	466	516	544
KK	14	15	16	18	570	584	652	715

Počet asistentů pedagoga pro sociálně znevýhodněné žáky nebyl tak markantní, oproti loňskému roku vzrostl ze 16 na 18, tj. 12,5 %. Avšak počet sociálně znevýhodněných žáků vzrostl o 9,6 %, z 652 na 715. Největší nárůst byl zaznamenán na Sokolovsku.

Graf č. 10: Grafické znázornění počtu asistentů pedagoga pro sociálně znevýhodněné podle okresů

2.6 Základní umělecké, jazykové a zájmové vzdělávání

Základní umělecké vzdělávání

Základní umělecké vzdělávání se uskutečňuje v základních uměleckých školách a poskytuje základy vzdělání ve čtyřech uměleckých oborech, kterými jsou hudební, taneční, výtvarný a literárně-dramatický obor. Úkolem základních uměleckých škol je podchytit a dále rozvíjet talent žáků od předškolního věku až po dospělé, odborně je vzdělávat a připravovat k dalšímu vzdělávání ve středních školách uměleckého zaměření, konzervatořích nebo vysokých školách uměleckého, popř. pedagogického zaměření.

V kraji pravidelně zasedá Krajská umělecká rada, která je členěna na jednotlivé sekce. Jedná se o odborný poradní orgán pro oblast základního uměleckého vzdělávání. Její význam spočívá především v oblasti organizace regionálních přehlídek a soutěží základních uměleckých škol, napomáhá plynulému zavedení reformy základního uměleckého vzdělávání a zajišťuje rychlý přenos odborných informací.

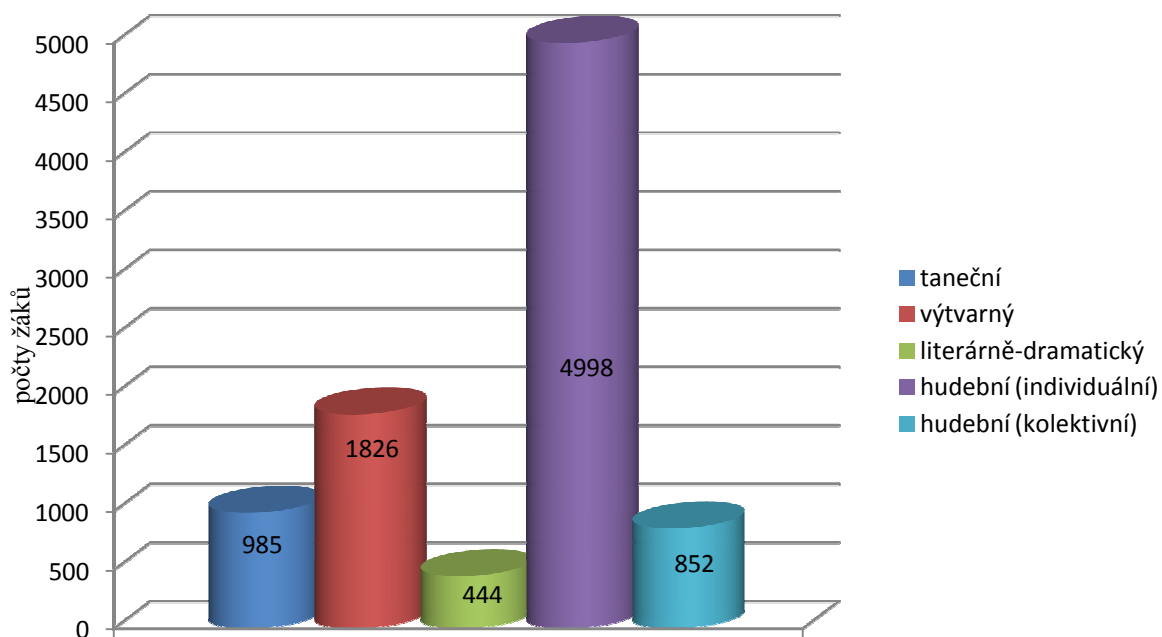
Tabulka č. 21: Počty žáků základních uměleckých škol podle oborů

	Taneční	Výtvarný	Literárně-dramatický	Hudební		Celkem
				indiv.výuka	kol.výuka	
CH	422	510	132	1612	243	2919
KV	307	882	190	2316	241	3936
SO	256	434	122	1070	368	2250
KK	985	1826	444	4998	852	9105

stav k 30. 9. 2008

V porovnání s předcházejícím školním rokem klesl počet žáků v tanečním oboru o 2 %, ve výtvarném oboru o 1 %, v literárně-dramatickém oboru o 1 %. Naopak v individuální výuce hudebního oboru počet žáků v okrese Karlovy Vary stoupl o 5 %, ale v okrese Cheb klesl o 7 %.

Graf č. 11: Grafické znázornění počtů žáků základních uměleckých škol podle oborů

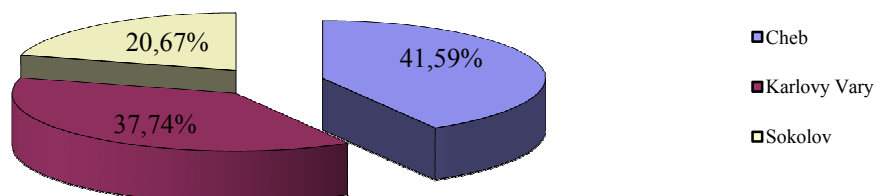
Tabulka č. 22: Počty absolventů základních uměleckých škol podle oborů

	Taneční	Výtvarný	Literárně-dramatický	Hudební		Celkem
				indiv.výuka	kol.výuka	
CH	34	31	3	90	15	173
KV	15	56	9	77	0	157
SO	3	15	3	61	4	86
KK	52	102	15	228	19	416

stav k 30.9.2008

Ve srovnání se školním rokem 2007/2008 klesl počet absolventů základních uměleckých škol v Karlovarském kraji o 5,45 %, ze 440 na 416.

Graf č. 12: Grafické znázornění poměru absolventů základních uměleckých škol podle okresů

Jazykové vzdělávání

Karlovarský kraj zřizuje pouze jednu jazykovou školu s právem státní jazykové zkoušky, která je součástí příspěvkové organizace Obchodní akademie, vyšší odborná škola cestovního ruchu a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Karlovy Vary.

Tabulka č. 23: *Vývoj počtu uchazečů, kteří složili státní jazykovou zkoušku*

	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Počet uchazečů	66	56	56	77	42	41	31	9	22

stav k 30.9.2009

Zájmové vzdělávání

Školní družiny a školní kluby

Školní družiny a školní kluby jsou školská zařízení pro zájmové vzdělávání žáků základních škol a nižšího stupně víceletých gymnázií, která poskytují účastníkům naplnění volného času zájmovými činnostmi navazujícími na školní výuku. Tato zařízení mají svá specifika, jimiž se odlišují od školního vyučování. Vzdělávání se uskutečňuje nejčastěji pravidelnou výchovnou a vzdělávací činností a využíváním nabídky rekreační či sportovní činnosti.

Tabulka č. 24: *Počty oddělení a účastníků školních družin a školních klubů*

	Počet oddělení		Počet účastníků		Z toho			
					1. stupeň		2. stupeň	
	družina	klub*	družina	klub	družina	klub	družina	klub
CH	66		1692	0	1655	0	37	0
KV	106		2551	406	2530	248	21	158
SO	70		1764	0	1699	0	65	0
KK	242		6007	406	5884	248	123	158

stav k 30.9.2008

*ve statistických výkazech se oddělení nevykazují

Domy dětí a mládeže

Domy dětí a mládeže jsou jedním z typů středisek volného času a uskutečňují vzdělávací, výchovnou a zájmovou činnost pro děti, mládež, jejich rodiče a další dospělé zájemce v jejich volném čase během celého roku. Jedná se především o pravidelnou nebo příležitostnou zájmovou činnost, rekreační, prázdninovou a víkendovou činnost, soutěže a přehlídky, spontánní a další specifické činnosti. Struktura činností a aktivit je dána u každého domu dětí a mládeže místními podmínkami.

Tabulka č. 25: *DDM podle zřizovatele*

Okres	kraj	obec	celkem
CH	0	5	5
KV	1	3	4
SO	0	6	6
KK	1	14	15

stav k 30.9.2008

Tabulka č. 26: Počty zájmových útvarů a účastníků domů dětí a mládeže

Okres	Zájmové útvary celkem	Účastníci	Z toho			
			děti	žáci	studenti	ostatní
CH	273	3902	311	3112	188	291
KV	319	4364	577	3397	124	266
SO	212	2925	265	2197	157	306
KK	804	11191	1153	8706	469	863

stav k 30.9.2008

Úspěchy žáků škol v soutěžích

Ve školním roce 2008/2009 se mnoho žáků základních, středních a základních uměleckých škol zúčastnilo různých předmětových a sportovních soutěží vyhlašovaných MŠMT.

Přehled nejvýznamnějších úspěchů v předmětových soutěžích

Název soutěže	Kolo	Umístění	Škola
Fyzikální olympiáda	světové finále - Mexiko	2. místo jednotlivci	První české gymnázium v Karlových Varech
Turnaj mladých fyziků	světové finále - Čína	18. místo družstva	Gymnázium Cheb
Soutěž cizích jazyků - anglický jazyk	ústřední kolo	1. místo jednotlivci	ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary
Soutěž cizích jazyků - německý jazyk	ústřední kolo	1. místo jednotlivci	Gymnázium Sokolov
Soutěž cizích jazyků - ruský jazyk	ústřední kolo	2. místo jednotlivci	Gymnázium Sokolov
Olympiáda v českém jazyce	ústřední kolo	2. místo jednotlivci	Gymnázium Sokolov
Středoškolská odborná činnost	ústřední kolo	2. místo jednotlivci	Gymnázium Ostrov
Chemická olympiáda	ústřední kolo	úspěšný řešitel	Gymnázium Ostrov

Přehled nejvýznamnějších úspěchů v oborových soutěžích středních odborných škol a středních odborných učilišť

Název soutěže	Kolo	Umístění	Škola
Princ výčepních	celostátní	1. místo jednotlivci	SOU stravování a služeb Karlovy Vary
Metelka Austerlitz Cup	celostátní	1. místo jednotlivci	Hotelová škola Mariánské Lázně
Bacardi-Martini Poděbrady Cup 2009	mezinárodní	1. místo jednotlivci	SOU stravování a služeb Karlovy Vary
Bacardi-Martini Poděbrady Cup 2009	mezinárodní	3. místo jednotlivci	SOU stravování a služeb Karlovy Vary
HOGA 2009	mezinárodní	2. místo družstva	Hotelová škola Mariánské Lázně

Finlandia Cup	celostátní	3. místo jednotlivci	Hotelová škola Mariánské Lázně
---------------	------------	----------------------	--------------------------------

Nejvýznamnější úspěch v ostatních školních soutěžích

Název soutěže	Kolo	Umístění	Škola
Europa Secura	celostátní	1. místo družstva	Gymnázium Sokolov

Nejvýznamnější úspěch ve sportovních soutěžích

Název soutěže	Kolo	Umístění	Škola
Vybíjená	ústřední	3. místo družstva	ZŠ Nové Sedlo

Přehled úspěchů ve sportovních soutěžích Her IV. letní olympiády dětí a mládeže ČR 2009, Tábor

Název soutěže	Umístění	Škola
Cyklistika – silniční závod	2. místo jednotlivci	3. ZŠ Cheb
Atletika – vrh koulí	3. místo jednotlivci	ZŠ Luby
Plavání – 100 m prsa	3. místo jednotlivci	ZŠ Švabinského, Sokolov
Tenis - čtyřhra	3. místo dvojice	ZŠ Mariánské Lázně a ZŠ Sokolov, Rokycanova
Fotografická soutěž (doprovodná soutěž)	2. místo jednotlivci	Hotelová škola Mariánské Lázně
Výtvarná soutěž (doprovodná soutěž)	2. místo jednotlivci	ZUŠ Antonína Dvořáka Karlovy Vary

Přehled nejvýznamnějších úspěchů v uměleckých soutěžích základních uměleckých škol

Název soutěže	Kolo	Umístění	Škola
Hra na bicí nástroje 1. kategorie	ústřední	1. místo jednotlivci	ZUŠ Jindřicha Jindřicha Cheb
Hra na bicí nástroje 9. kategorie	ústřední	3. místo jednotlivci	ZUŠ Teplá
Hra na zobcovou flétnu 2. kategorie	ústřední	2. místo jednotlivci	ZUŠ Jindřicha Jindřicha Cheb
Hra na zobcovou flétnu 6. kategorie	ústřední	1. místo jednotlivci	ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary
Hra na zobcovou flétnu 7. kategorie	ústřední	2. místo jednotlivci	ZUŠ Františkovy Lázně
Hra na hoboj 9. kategorie	ústřední	1. místo jednotlivci	ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary
Hra na klarinet 5. kategorie	ústřední	3. místo jednotlivci	ZUŠ Josefa Labitzkého Bečov nad Teplou

Hra na saxofon 7. kategorie	ústřední	1. místo jednotlivci	ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary
Hra na trubku 1. kategorie	ústřední	3. místo jednotlivci	ZUŠ Jindřicha Jindřicha Cheb
Hra na trubku 9. kategorie	ústřední	1. místo jednotlivci	ZUŠ F. Chopina Mariánské Lázně
Hra na lesní roh 1. kategorie	ústřední	2. místo jednotlivci	ZUŠ Sokolov
Hra na tenor a baryton 1. kategorie	ústřední	3. místo jednotlivci	ZUŠ Františkovy Lázně
Hra na tenor a baryton 3. kategorie	ústřední	3. místo jednotlivci	ZUŠ Jindřicha Jindřicha Cheb
Hra na pozoun 5. kategorie	ústřední	3. místo jednotlivci	ZUŠ Jindřicha Jindřicha Cheb
Hra na tubu 5. kategorie	ústřední	1. místo jednotlivci	ZUŠ Teplá
Hra na dudy 1. kategorie	ústřední	2. místo jednotlivci	ZUŠ Roberta Schumanna Aš
Hra na dudy 5. kategorie	ústřední	2. místo jednotlivci	ZUŠ Roberta Schumanna Aš
Komorní hra s dudami 3. kategorie	ústřední	2. místo duo	ZUŠ Roberta Schumanna Aš
Dudácká muzika 3. kategorie	ústřední	3. místo orchestr	ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary
Sólový zpěv 6. kategorie	ústřední	2. místo jednotlivci	ZUŠ Kraslice
Dětská scéna 2009	celostátní	Zvláštní ocenění	ZUŠ Ostrov

2.7 Poradenské služby

Školské poradenské služby poskytují zejména školská poradenská zařízení, kterými jsou pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra. Tato zařízení zajišťují pro děti, žáky a studenty a jejich zákonné zástupce, ale i pro školy a školská zařízení informační, diagnostickou a metodickou činnost. Taktéž poskytují odborné, pedagogicko-psychologické a speciálně pedagogické poradenské služby, preventivně výchovnou péči a napomáhají při volbě vhodného vzdělávání dětí a jejich přípravě na budoucí povolání.

V kraji jsou jako samostatné příspěvkové organizace zřízeny tři pedagogicko-psychologické poradny, a to v Karlových Varech, Sokolově a Chebu; dále zde působí jediné speciálně pedagogické centrum, jehož činnost vykonává příspěvková organizace Základní škola, mateřská škola a praktická škola Karlovy Vary. SPC je školské účelové zařízení, které zabezpečuje speciálně pedagogickou a psychologickou péči dětem a žákům se zdravotním postižením, a poskytuje jim odbornou pomoc v procesu integrace do společnosti ve spolupráci s rodinou, školami, školskými zařízeními a odborníky. Pracovníci SPC zajišťují také speciální vzdělávací činnosti u dětí s hlubokým mentálním postižením, kterým byl určen jiný způsob vzdělávání. Pro lepší dostupnost poskytovaných služeb má zřízena tři detašovaná pracoviště (Mariánské Lázně, Sokolov a Cheb).

Poradenské služby pro zrakově a sluchově postižené děti, žáky a studenty jsou nadále zabezpečovány smluvně příslušnými SPC se sídlem v Plzni.

Péče poskytovaná v PPP

Tabulka č. 27: *Typy poradenských služeb*

Typy služeb	Poskytované služby	Počty služeb					
		CH 07/08	CH 08/09	KV 07/08	KV 08/09	SO 07/08	SO 08/09
Individuální činnost s klientem (dítě, žák, rodiče)	komplexní vyšetření	839	1884	663	691	458	496
	ostatní individuální péče	1079	270	3538	2918	637	1933
	konzultace ke zpracování IVP	178	151	14	6	11	156
Služby pedagogům	metodická konzultace	315	422	559	586	154	277
	vedení kurzů, seminářů, přednášek ap.	3	10	41	23	8	9
Poradenské činnosti se zákonnými zástupci	individuální	229	440	630	866	1269	1585
	skupinové	0	0	0	22	0	25
Ostatní odborné činnosti	publikační a osvětové činnosti, metodické materiály	5	5	36	20	6	5
	stáže studentů	38	10	56	57	15	7
	propagační a informační akce	2	1	28	13	11	3
	projekty pro školy	2	2	17	19	2	3
Pobytové akce (pobyty s dětmi, rodiči apod.)		1	0	0	1	0	0
Odborné podklady pro vzdělávací opatření		1657	2137	1247	1042	1029	1155
z toho doporučení k integraci		267	221	170	169	44	157

Stav k 30. 9. 2009

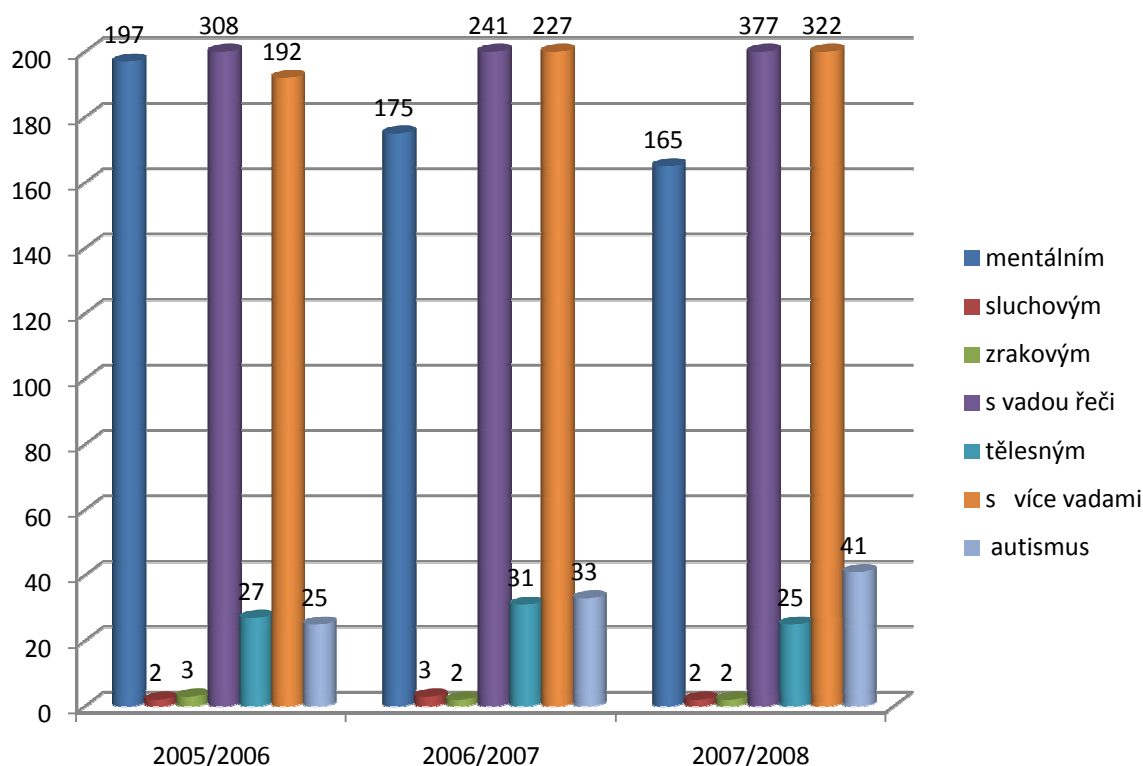
Ve všech PPP došlo oproti loňskému roku k nárůstu metodických konzultací pro pedagogy a individuální poradenské činnosti se zákonnými zástupci. V Karlových Varech a Sokolově se zvýšila skupinová poradenská činnost pro rodiče.

Péče poskytovaná v SPC

Tabulka č. 28: *Péče poskytnuta SPC klientům se zdravotním postižením*

Školní rok	Klienti se zdravotním postižením						
	mentální	sluchové	zrakové	s vadou řeči	Tělesné	s více vadami	autismus
2005/2006	197	2	3	308	27	192	25
2006/2007	175	3	2	241	31	227	33
2007/2008	165	2	2	377	25	322	41

Graf č. 13: Grafické znázornění péče poskytnuté klientům se zdravotním postižením

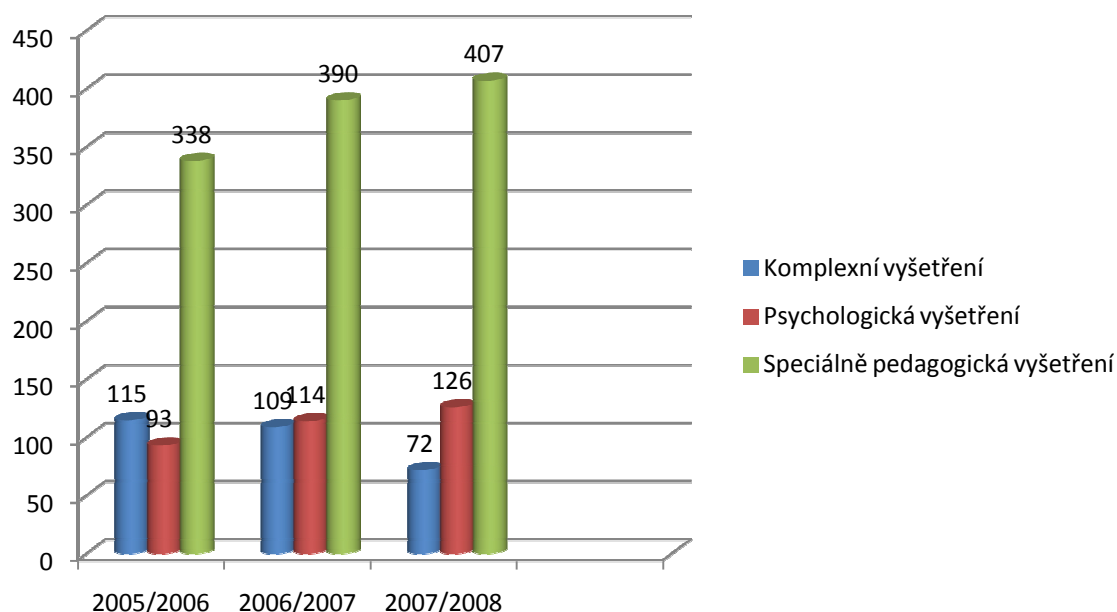
Z tohoto grafu je patrné, že nejčetnější péče je každoročně věnována klientům s vadou řeči, dále klientům s více vadami a taktéž klientům mentálně postiženým. Naopak nejméně často využívají poradenských služeb klienti se zrakovým a sluchovým postižením. Důvodem této spíše sporadické péče je smluvní zajištění péče o zrakově a sluchově postižené děti, žáky či studenty z Karlovarského kraje ve SPC pro slabozraké v Plzni a ve SPC pro hluchoněmé tamtéž.

Tabulka č. 29: SPC – činnosti individuální

Školní rok	Komplexní vyšetření	Psychologická vyšetření	Speciálně pedagogická vyšetření	Konzultace k IVP
2005/2006	115	93	338	96
2006/2007	109	114	390	213
2007/2008	72	126	407	240

Vývoj počtu individuálních činností ukazuje nárůst speciálně pedagogických a psychologických vyšetření a rovněž konzultací k IVP. Naopak počet komplexních vyšetření, na nichž se podílí více pracovníků, klesá.

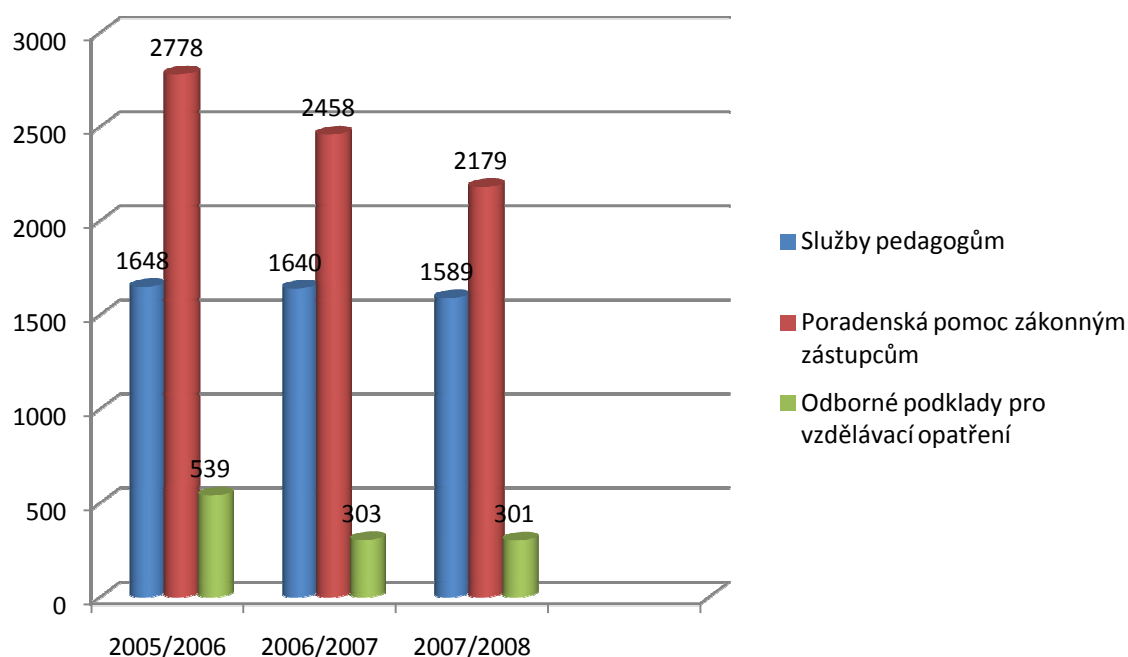
Graf č. 14: Grafické znázornění individuálních činností SPC

Tabulka č. 30: SPC – služby a ostatní odborné činnosti

Školní rok	Služby pedagogům	Poradenská pomoc zákonným zástupcům	Odborné podklady pro vzdělávací opatření
2005/2006	1648	2778	539
2006/2007	1640	2458	303
2007/2008	1589	2179	301

Graf č. 15: Grafické znázornění – služby a ostatní odborné činnosti SPC

Z tabulky č. 30 i grafu č. 15 je evidentní, že největší podíl ve službách a činnostech SPC zaujímá poradenská pomoc zákonným zástupcům. Další významný podíl činí služby pedagogům.

Pozoruhodný je snižující se počet odborných podkladů pro vzdělávání, což může být pravděpodobně důsledkem nedostatku vysokoškolsky vzdělaných odborníků v Karlovarském kraji.

2.8 Ostatní školská zařízení

Dětské domovy

Ústavní výchovu a ochrannou výchovu zajišťuje v regionu 7 dětských domovů zřizovaných Karlovarským krajem a jeden soukromý dětský domov (Rodinný DD Duha). Nacházejí se zde i dva výchovné ústavy, které jsou však v přímé působnosti MŠMT (součástí jednoho z nich je také dětský domov), a středisko výchovné péče, které je součástí Diagnostického ústavu Plzeň. Účelem těchto školských zařízení je zajišťovat dětem na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově nebo ochranné výchově náhradní výchovnou péči v zájmu jejich zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání.

Dětské domovy zajišťují péči o děti s nařízenou ústavní výchovou, které nemají závažné poruchy chování, a které ze závažných důvodů nemohou být vychovávány ve vlastní rodině, nebo osvojeny či umístěny v jiné náhradní rodinné péči. Dětský domov plní ve vztahu k dětem převážně úkoly výchovné, vzdělávací a sociální a pečuje o děti podle jejich individuálních potřeb. Základní organizační jednotkou pro práci s dětmi v dětském domově je rodinná skupina, kterou tvoří 6 až 8 dětí zpravidla různého věku a pohlaví. Sourozenci se většinou zařazují do jedné rodinné skupiny.

Tabulka č. 31: Dětské domovy

	Počet dětí				Rodinné skupiny		Lůžková kapacita	
	05/06	06/07	07/08	08/09	07/08	08/09	07/08	08/09
DD Mariánské Lázně	30	26	26	27	4	4	32	32
DD Cheb	23	25	21	24	3	3	24	24
DD Aš	22	26	27	38	3	5	40	40
DD Plesná	48	46	46	46	6	6	48	49
DD Karlovy Vary	24	22	20	24	3	3	24	24
DD Ostrov	40	41	45	45	6	6	48	48
DD Horní Slavkov	57	58	51	49	6	6	48	48
Rodinný DD Duha	9	8	8	8	1	1	10	10
DD se školou Žlutice	32	27	13	25	3	3	24	24
Celkem	285	279	257	286	35	37	298	299

stav k 31.10. 2005- 2009

V dětském domově v Aši došlo k navýšení počtu rodinných skupin ze 3 na 5, čímž také vzrostl celkový počet dětí v dětských domovech v kraji z 257 na 286.

Tabulka č. 32: *Vývoj počtu dětí v dětských domovech podle věku*

Školní rok	Počet domovů	Počet dětí	Z toho		
			předškolní věk	povinná školní docházka	po ukončení povinné školní docházky
2005/2006	9	285	22	159	104
2006/2007	9	279	25	162	92
2007/2008	9	257	31	153	73
2008/2009	9	286	41	169	76

stav k 31.10.2009

Z celkového počtu dětí umístěných v dětských domovech je 14,3 % dětí předškolního věku. Zbylých 85,7 % dětí jsou žáky základních nebo středních škol. Děti jsou do dětského domova umisťovány z 84 % na základě soudního rozhodnutí, ve zbylých 16 % na základě předběžného opatření.

Ubytovací zařízení

Domovy mládeže poskytují žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol ubytování, výchovně vzdělávací činnost a zajišťují také školní stravování. Karlovarský kraj zřizuje 2 samostatné domovy mládeže, v Karlových Varech a Mariánských Lázních, další menší domovy jsou součástí příspěvkových organizací, které vykonávají činnost střední školy. Celková kapacita byla v porovnání s minulým rokem snížena o 241 lůžek, počet ubytovaných klesl o 199 žáků. To představuje pokles o 8,12 %. Oproti stavu k 31. 10. 2006 poklesla kapacita o 369 lůžek, počet ubytovaných se snížil o 208 žáků.

Tabulka č. 33: *Domovy mládeže zřizované krajem*

	Lůžková kapacita	Ubytování žáci a studenti	Jiné osoby
CH	630	520	10
KV	1315	770	3
SO	275	157	0
KK	2220	1447	13

Stav k 31. 10. 2008

Lůžková kapacita ubytovacích zařízení byla ubytovanými v okrese Cheb využita na 84,13 %, v okrese Karlovy Vary 58,78 %, v okrese Sokolov na 57,09 % V Karlovarském kraji byla celková kapacita ubytovacích zařízení využita na 65,77 %.

Tabulka č. 34: *Vývoj počtu ubytovaných žáků a studentů*

	2000/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09
Počet ubytovaných	2 100	2 115	2 019	1 922	1 944	1 834	1 655	1 556	1 447

Stav k 30. 9. 2008

Nejvýznamnější vliv na trend v poklesu počtu ubytovaných má s největší pravděpodobností demografický vývoj.

Zařízení školního stravování

V kraji je provozováno celkem 196 zařízení školního stravování, a to školní jídelny, školní jídelny – výdejny, 2 školní jídelny – vývařovny jsou zřízeny jako samostatné právnické osoby; ostatní zařízení školního stravování jsou součástí právnických osob, které současně vykonávají činnost mateřských škol, základních škol, středních škol, dětských domovů nebo domovů mládeže. V zařízeních školního stravování je v souladu s platnými právními předpisy poskytováno rovněž závodní stravování, v některých se navíc v rámci doplňkové činnosti stravují i cizí strážníci.

Tabulka č. 35: Počet zapsaných stravovaných dle zřizovatele

Zřizovatel	Počet zařízení školního stravování	Počet stravovaných dětí, žáků a studentů			Počet stravovaných zaměstnanců školství		
	08/09	06/07	07/08	08/09	06/07	07/08	08/09
Karlovarský kraj	21	5 358	5 309	4768	1027	923	870
Obec	171	26 197	25 601	23383	3 590	3 519	3286
Soukromník	4	109	535	546	22	84	77
Celkem	196	31664	31445	28697	4639	4526	4233

Stav k 31.10. 2006;2007;2008

2.9 Další úkoly v oblasti vzdělávání

Primární prevence sociálně patologických jevů

Prevence rizikového chování je koordinována MŠMT a probíhá v souladu s Národním programem vzdělávání a dalšími strategickými dokumenty v oblasti prevence, které vydává MŠMT.

Základním nástrojem prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních je minimální preventivní program školy, který je zpracováván vždy na jeden školní rok, je průběžně vyhodnocován a písemné vyhodnocení účinnosti jeho realizace za školní rok je součástí výroční zprávy o činnosti školy.

V rámci Programu na podporu aktivit v oblasti rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství na rok 2009 uvolnilo MŠMT neinvestiční dotaci ze státního rozpočtu pro Karlovarský kraj ve výši 448 tis. Kč. Kraj podpořil tento program příspěvkem ve výši téměř 162 tis. Kč.

Tabulka č. 36: Program na podporu aktivit v oblasti prevence rizikového chování u dětí a mládeže - projekty schválené k realizaci v roce 2009

Právnická osoba	Název projektu	Zřizovatel	UZ	Financování v Kč	
				z dotace MŠMT	z rozpočtu KK
Pedagogicko-psychologická poradna Cheb	Společně ke zdravému životnímu stylu	kraj	33122	32.000	-

Pedagogicko-psychologická poradna Sokolov	Agrese a agresivita u dětí a mládeže; šikana jako narušení vztahů ve skupině	kraj	33122	15.500	-
První české gymnázium v Karlových Varech	Adaptační kurzy pro primy a první ročníky gymnázia	kraj	33122	93.000	-
Střední průmyslová škola keramická a sklářská Karlovy Vary	Návštěva K-centra v Karlových Varech	kraj	33163	6.664	
Gymnázium a obchodní akademie Chodov	Adaptační víkendový pobyt pro žáky primy gymnázia	kraj	33163	8.636	
		kraj	33122	-	37.364
TRIVIS Střední škola veřejnoprávní Karlovy Vary s.r.o.	Adaptační výjezd	soukromník	33122	40.000	-
Základní škola Kynšperk nad Ohří	Chceme mít zdravou školu	obec	33163	35.000	-
	Společně to zvládneme	obec	33163	39.700	-
Základní škola Locket	Postup při řešení šikany, komunikace s agresory a jejich rodiči	obec	33122	9.000	-
Základní škola Rotava	Naše škola je bezpečná	obec	33163	38.000	
	Šestáci	obec	33122	34.500	14.040
Základní škola praktická a základní škola speciální Chodov	Intenzivní kohezní výjezd 6., 7. a 8. třídy ZŠPS Chodov	obec	33163	34.000	-
Základní škola a Základní umělecká škola Karlovy Vary	Adaptační výjezd tříd 6. A a 6. B	obec	33163	37.000	-
Základní škola Františkovy Lázně	TRIFIDI	obec	33163	25.000	
	Dobrý start	obec	33122	-	25.000
Základní škola Karlovy Vary, Konečná 25	Naše nová třída-adaptační výjezd	obec	33122	-	41.210

Základní škola praktická a základní škola speciální Horní Slavkov	Chceme žít zdravě	obec	33122	-	44.100
Celkem				448.000	161.714
Oblast protidrogové politiky (UZ 33163)				224.000	-
Oblast sociální prevence a prevence kriminality (UZ 33122)				244.000	161.714

Environmentální a multikulturní výchova

Environmentální výchova se v základním vzdělávání věnuje základním podmínkám života, ekosystémům, vztahu člověka k prostředí a souvislostem lidských aktivit s problémy životního prostředí. V rámci environmentální výchovy jsou žáci vedeni k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí. Jsou podporováni k aktivní ochraně životního prostředí.

Strategickými dokumenty, které zajišťují dlouhodobý rozvoj environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Karlovarském kraji jsou Koncepce EVVO Karlovarského kraje a Akční plán Karlovarského kraje, který je v případě potřeby nebo získání nových poznatků aktualizován.

Do mateřských, základních a středních škol jsou distribuovány propagační materiály. Pro školy jsou pořádány exkurze, výtvarné a vzdělávací soutěže tematicky zaměřené na problematiku environmentální výchovy.

Jedním z průřezových témat je i multikulturní výchova. Jejím smyslem je seznamovat žáky s rozmanitostí kultur, prohlubovat jejich poznání vlastní identity a nacházet způsoby spolupráce s odlišnými kulturami. Rozvíjet smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vést k chápání neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti.

Vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin

Osoby, které nejsou státními občany České republiky a pobývají oprávněně na území České republiky, mají přístup k základnímu, střednímu a vyššímu odbornému vzdělávání za stejných podmínek jako státní občané České republiky, včetně vzdělávání při výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy. Tyto uvedené osoby se stávají žáky a studenty příslušné školy, pokud řediteli školy prokáží nejpozději při zahájení vzdělávání oprávněnost svého pobytu na území České republiky. Osoby se státní příslušností jiného členského státu Evropské unie a jejich rodinní příslušníci mají přístup ke vzdělávání a školským službám za stejných podmínek jako občané České republiky.

Krajský úřad zajišťuje bezplatnou přípravu pro žáky, kteří jsou dětmi osoby se státní příslušností jiného členského státu Evropské unie k jejich začlenění do základního vzdělávání, zahrnující výuku českého jazyka přizpůsobenou potřebám těchto žáků. Dále podle možností zajišťuje spolupráci se zemí původu žáka, podporu výuky mateřského jazyka a kultury země jeho původu, která bude koordinována s běžnou výukou v základní škole.

Školy určené krajským úřadem k zajišťování přípravy:

ZŠ Aš, Kamenná 152, ZŠ Cheb, Májová 14, ZŠ M. Lázně, Ruská 355, ZŠ jazyků Karlovy Vary, ZŠ Ostrov, Májová 997, ZŠ Kraslice, Dukelská 1122, ZŠ Sokolov, Pionýrů 1614. Ve školním roce 2008/2009 poskytovala tuto přípravu pouze Základní škola Ostrov, Májová 997, která byla zapojena do rozvojového programu Zajištění bezplatné přípravy k začlenění do základního

vzdělávání dětí a osob se státní příslušností jiného členského státu Evropské unie. Z programu získala škola finanční prostředky ve výši 59 708,- Kč.

Tabulka č. 37: *Vývoj počtu dětí a žáků podle státní příslušnosti*

Státní příslušnost	MŠ				ZŠ				SŠ			
	05/06	06/07	07/08	08/09	05/06	06/07	07/08	08/09	05/06	06/07	07/08	08/09
ČR	7784	7851	7877	8068	26896	25705	24595	23678	16056	15715	15452	15177
Vietnam	213	195	187	169	596	539	532	482	189	249	264	316
Země býv. SSSR	45	61	51	61	265	259	277	278	93	108	126	152
SR	11	17	19	24	81	75	94	124	16	16	17	22
SRN	10	8	10	8	19	23	17	20	6	6	7	6
Ostatní	16	19	20	16	83	83	85	88	18	20	28	30
Celkem	8079	8151	8164	8346	27940	26684	25600	24670	16378	16114	15894	15703

stav k 30.9.2008

2.10 Účast škol v rozvojových a mezinárodních programech

V rámci rozvojových programů MŠMT se Karlovarský kraj zapojil celkem do 20 programů, ze kterých získal celkem 23.465.971,- Kč (viz tabulka č. 38). Z této celkové částky čerpaly školy a školská zařízení zřizované obcemi celkem 14.893.345,- Kč, krajské školy získaly 7.822.126,- Kč a školy soukromé 750.500,- Kč.

Tabulka č. 38: *Přehled projektů*

Účelový znak	Charakteristika	Objem (v Kč)	Z toho:		
			krajské školy (v Kč)	obecní školy (v Kč)	soukromé školy (v Kč)
33 001	Program podpory environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty	287. 000	142.000	96.500	48.500
33 002	Podpora výuky cizích jazyků	126.980		126.980	
33 005	Podpora zvýšení nenárokových složek platu	14.109.000	4.780.000	8.907.000	422.000
33 008	Financování dělených hodin pilotním gymnáziím	302.400	302.400		
33 009	Podpora čtenářství v ZŠ	160.250		160.250	
33 122	Program sociální prevence a prevence kriminality	218.000	71.000	147.000	
33 160	Podpora romské komunity	48.456	28.456	20.000	
33 163	Projekty ostatní protidrogové politiky – prevence patologických jevů	218.000	70.400	147.600	

33 166	Soutěže a přehlídky vyhlášené MŠMT	822.000	320.400	501.600	
33 210	Podpora výuky málo vyučovaných jazyků	249.100		249.100	
33 215	Asistent pedagoga pro žáky se zdravotním znevýhodněním	270.000			270.000
33 246	Integra 2008	94.000		94.000	
33 346	Kompenzační pomůcky pro postižené žáky – reinvestice	468.000	97.000	371.000	
33 421	Pilot G	425.366	425.366		
33 430	Další vzdělávání pedagog. pracovníků ve školách s pouze I. stupněm	86.000		76.000	10.000
33 435	Základní vzdělávání dětí osob z EU	81.136		81.136	
33 439	Projekty spolufinancované z ESF	2.311.822	1.326.087	985.735	
33 457	Dotace pro asistenty pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním	3.045.563	229.545	2.816.018	
33 457	Vratka dotace pro AP pro žáky se sociálním znevýhodněním	- 373.574		- 373.574	
33 487	Náhradní stravování žáků	29.472	29.472		
33 714	Kompenzační pomůcky pro postižené žáky – investice	487.000		487.000	
Celkem objem dotací z MŠMT		23.465.971	7.822.126	14.893.345	750.500

Z této tabulky je patrné, že nejméně finančních prostředků z rozvojových programů čerpaly organizace zřizované soukromými subjekty, kterých je v Karlovarském kraji celkem 16. Do rozvojového programu bylo zapojeno celkem 222 organizací v kraji a jedna organizace získala průměrně 67.087,- Kč. Školy a školská zařízení zřizované krajem získaly celkem 33,33 % obdržených finančních prostředků. Tuto částku čerpalo 50 organizací a jedna organizace získala průměrně 156.442,- Kč.

2.11 Účast škol a školských zařízení v projektech

Vzhledem k objemu finančních prostředků, který je vyčleněn na financování resortu školství, je jednou z rozhodujících priorit pro období let 2007 – 2013 v co nejvyšší míře využít možností čerpání prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie. Pro školy a školská zařízení se nabízejí především aktivity v rámci OP VK, který je administrován přímo MŠMT.

Další možností pro školy a školská zařízení je zapojení do OP ŽP, kde získávají dotační prostředky na investice vedoucí ke snížení energetických ztrát budov škol, a to výměnou

otvorových výplní, zateplením púd a obvodových plášťů budov a v neposlední řadě i instalací solárních panelů s následným ohřevem teplé užitkové vody a vytápěním budov.

Příležitostí k získání prostředků z EU je také zapojení škol do projektů v rámci OP LZZ, kde lze rovněž vhodně využít spolupráci s jednotlivými firmami, a to zejména u technických oborů vzdělání.

V rámci investičních akcí se školy mohou v příštích letech zapojit vedle výše zmíněného OP ŽP i do ROP NUTS II. Severozápad.

Operační program Životní prostředí

Střední škola živnostenská Sokolov byla úspěšná v získání dotace v 1. výzvě s projektem na zateplení a výměnu veškerých otvorových výplní a regulaci otopné soustavy na budovách v ul. K. H. Borovského a Komenského v Sokolově. Celkové uznatelné náklady projektu byly vyčísleny ve výši cca. 36,5 mil. Kč. Tato stavební akce byla ve školním roce 2008/2009 ukončena a v současné době probíhá závěrečné vyúčtování vůči poskytovateli dotace. Po vyhotovení tohoto vyúčtování budou známy celkové náklady kraje, jakožto zřizovatele školy, a celkové poskytnuté prostředky ze strany EU. Tato příspěvková organizace uspěla také v rámci 3. výzvy, ze které získala cca 16,3 mil. Kč na zateplení obvodového pláště budovy v ulici Žákovská a výměnu veškerých otvorových výplní. V současnosti jsou stavební práce již ukončeny a probíhá závěrečné vyúčtování vůči poskytovateli.

Střední odborná škola pedagogická, gymnázium a vyšší odborná škola Karlovy Vary získala v rámci 3. výzvy dotaci ve výši cca 13,2 mil. Kč. Ve školním roce 2008/2009 škola provedla výběrová řízení na zhotovitele stavby, kdy byla zvlášť vybírána firma na regulaci otopného systému a zvlášť firma, která provedla zateplení obvodového pláště budov a výměnu otvorových výplní. V současné době byly stavební práce již ukončeny a škola nyní provádí závěrečné vyúčtování vůči poskytovateli dotace.

V průběhu školního roku 2008/2009 probíhaly přípravy na podání žádostí o podporu z Operačního programu Životního prostředí u těchto příspěvkových organizací: Gymnázium Cheb, Obchodní akademie a vyšší odborná škola cestovního ruchu, jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Karlovy Vary, Gymnázium Ostrov, Integrovaná střední škola Cheb, Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov a Dětský domov Horní Slavkov.

Regionální operační program NUTS 2 Severozápad

Střední průmyslová škola Ostrov byla úspěšná ve 2. výzvě pro podávání projektů se svým projektem Centra technického vzdělávání Ostrov s celkovými způsobilými výdaji projektu 407.611.727,- Kč, z toho 377 040 847,48 Kč je dotace z prostředků Regionální rady. První etapa stavebních prací má být ukončena do konce školního roku 2009/2010.

Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov pokračovala v přípravě „Projektu revitalizace Centra vzdělávání ISŠTE Sokolov“, kterou úspěšně podala do 5. výzvy s celkovými způsobilými výdaji projektu 400.000.000,- Kč, z toho 370 000 000,- Kč je dotace z prostředků Regionální rady.

Střední škola živnostenská Sokolov podala žádost o poskytnutí dotace na projekt „Moderní střední školy – moderní sportovní areály Střední školy živnostenské Sokolov“ v rámci výzvy na podávání projektů do prioritní osy 1 – Regenerace a rozvoj měst, oblast podpory 1.2 Podpora

revitalizace a regenerace středních a malých měst. Na základě hodnocení byla zařazena do zásobníku projektů s možností realizace, pokud některý z žadatelů odstoupí.

Programy přeshraniční spolupráce Cíl3

Česká republika – Bavorsko

Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola Cheb ve spolupráci s partnery Berufliche Fortbildungszentren der Bayrischen Wirtschaft (bfz) gGmbH a Berufsfachschule für gesundheits- und Krankenpflege Klinikum Fichtelgebirge GmbH úspěšně podala projekt „Společné ošetrovatelské postupy ČR – Bavorsko“ – způsobilé výdaje projektu na české straně činí 7.847.244,- Kč. Jedná se o projekt zaměřený na sjednocení a rozšíření odborných dovedností v ošetrovatelských postupech ve zdravotnických školách ve městech Cheb, Marktredwitz a Erbendorf.

Česká republika – Svobodný stát Sasko

Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov ve spolupráci s partnerem Bildungsinstitut PSCHERER gGmbH Lengfeld byla úspěšná se žádostí o poskytnutí dotace na realizaci projektu „Solární škola – regionální výukové centrum OZE“ – celkové způsobilé výdaje projektu na české straně činí 11. 639.054,- Kč.

Integrovaná střední škola Cheb a Regionální hospodářská komora během školního roku 2008/2009 připravovaly projekt „AKONA“, jehož Lead partnerem je BIC-Forum Wirtschaftsförderung e.V. Cílem projektu je vznik vzdělávacího a vývojového centra pro automatizaci. Toto centrum bude zaměřeno na obrábění kovů pomocí strojů CNC, svařování CNCC a manipulace s materiálem za použití prvků robotizace.

Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov ve spolupráci s partnerem Bildungswerk der sächsischen Wirtschaft gGmbH se podílela na přípravě projektu „Vzdělávací kooperace na území euroregion Egrensis“, jehož nositelem je Stadt Reichenbach. Cílem projektu bude vytvoření trvalé kooperace a příhraniční spolupráce při výuce v technických oborech a pro potřeby zaměstnavatelů.

Gymnázium Cheb ve spolupráci s Gymnasiem Oelsnitz připravovalo podklady nezbytné pro podání žádosti o poskytnutí dotace na projekt „Zřízení Německo-českého jazykového a komunikačního centra v gymnáziích Oelsnitz a Cheb“.

Gymnázium Ostrov připravovalo podklady pro podání žádosti o poskytnutí dotace na realizaci projektu „Svátky a zvyky v Krušných horách“.

Některé střední školy se v uplynulém školním roce zúčastnily ještě dalších projektů v rámci programů Leonardo, Comenius, Sokrates aj.

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Ve školním roce 2008/2009 byly úspěšně podány dva individuální projekty, jejichž cílem je zkvalitnění a rozvoj počátečního vzdělávání, a to projekt Gymnázia Cheb „Rozvoj školského portálu Karlovarského kraje“ a projekt Karlovarského kraje „Zvyšování kvality vzdělávání standardizací a zlepšováním řídicích procesů ve školách“.

Dětský domov Ostrov je partnerem projektu „Budoucnost pro Samuela“, kde nositelem je Dětský domov a Školní jídelna Chomutov a jehož cílem je zlepšit život dětí v dětských domovech a připravit je na vstup do běžného života.

Střední průmyslová škola Ostrov je partnerem v projektu Vzdělávací agentury Kroměříž, s.r.o. „Inovace-kvalifikace profesní přípravy“, jenž je zaměřen na podporu učitelů odborného vzdělání a praktického vyučování.

V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků byly Karlovarským krajem podány do vyhlášené výzvy individuálních projektů ostatních z OP VK, prioritní osy 1 – Počáteční vzdělávání, oblasti podpory 1.3 – Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení dva projekty. Projekt „Krajské vzdělávací centrum pro další vzdělávání pedagogických pracovníků“, jehož cílem je vytvoření Krajského vzdělávacího centra při Gymnáziu v Sokolově, které bude mít za úkol koordinaci a organizaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v Karlovarském kraji. Cílem druhého projektu „Inovace školského portálu Karlovarského kraje“ je vytvoření e-learningových kurzů jazykového vzdělávání, databáze vzdělávacích programů a komunikační platformy pro výměnu názorů a zkušeností mezi pedagogickými pracovníky, školami a dalšími institucemi.

Karlovarský kraj je zprostředkujícím subjektem implementační struktury OP VK a vyhlášovatelem výzev pro předkládání grantových projektů do globálních grantů Karlovarského kraje. Přehled těchto projektů je uveden v příloze č. 27.

2.12 Další vzdělávání v rámci celoživotního učení

Vzdělávání dospělých je významnou součástí celoživotního učení, kde se zdůrazňuje aktivní role učícího se jedince. Celoživotní vzdělávání lze charakterizovat jako kontinuální vzdělávací proces, který představuje zásadní změnu v přístupu ke vzdělávání. Veškeré vzdělávání, a to jak v rámci vzdělávacího systému tak mimo něj je chápáno jako jediný propojený celek, který umožňuje přechody mezi vzděláváním a zaměstnáním a tím lze získat kvalifikace různými vzdělávacími cestami v průběhu celého života. Počáteční vzdělávání (školy základní a střední) vytváří pro toto pojetí celoživotního vzdělávání nezbytný základ, avšak tvoří pouze jednu součást celoživotního vzdělávání. Celoživotní vzdělávání má tak člověku poskytovat možnosti vzdělávání v různých stádiích jeho rozvoje až do úrovně jeho možností v souladu s jeho zájmy, úkoly a potřebami.

Námi sledované ukazatele vypovídají o účasti dospělých na odborné přípravě a na dalším vzdělávání, které probíhá formou večerního, kombinovaného, dálkového nebo distančního studia a jímž si lidé mohou zajistit udržení, růst a rozvoj kvalifikační úrovně. Je však nutno si uvědomit, že většina kurzů dalšího vzdělávání se realizuje mimo vzdělávací systém, přičemž statisticky relevantní údaje, které jsou k dispozici, se týkají především vzdělávacího systému. To znamená, že statisticky je podchycena pouze malá část dalšího vzdělávání.

V rámci vzdělávací soustavy obecně realizují další vzdělávání dospělých prakticky všechny druhy vzdělávacích institucí s výjimkou předškolních zařízení.

Kurzy pro získání vzdělání v základních školách

Pro uchazeče, kteří nezískali základní vzdělání, jsou určeny kurzy pro doplnění základního vzdělání (mohou je realizovat základní nebo střední školy) a kurzy pro získání základů vzdělání (realizované základními školami zřízenými pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami).

Tyto kurzy byly v roce 2009 organizovány pouze v okrese Sokolov. Všichni účastníci kurzů pro získání základního vzdělání absolvovali kurz v dálkové formě vzdělávání. Naopak účastníci kurzů pro získání základů vzdělání byli zařazeni v denní formě vzdělávání.

Další vzdělávání ve středních školách

Střední školy nabízejí další vzdělávání například pro nezaměstnané, a to formou rekvalifikačního studia, přičemž některé kurzy jsou hrazeny úřady práce. Dále některé střední školy organizují kurzy jednotlivých předmětů či ucelených částí učiva, případně další specializační kurzy.

Tabulka č. 39: *Přehled kurzů uskutečněných ve středních školách*

	CHEB		KV		SO		Celkem	
	Počet kurzů	Počet účastníků	Počet kurzů	Počet účastníků	Počet kurzů	Počet účastníků	Počet kurzů	Počet účastníků
Odborné kurzy	20	62	4	30	1	27	25	119
Kurzy jednotlivých předmětů	63	67	0	0	3	45	66	112
Kurzy ucelených částí učiva	0	0	1	17	0	0	1	17
Pomaturitní specializační kurzy	0	0	0	0	0	0	0	0
Rekvalifikační kurzy mimo soustavu oborů vzdělání	93	389	5	69	3	30	101	488

Stav k 30.9.2009

V okrese Cheb toto další vzdělávání organizuje Gymnázium a obchodní akademie Mariánské Lázně, Gymnázium Cheb a Integrovaná střední škola Cheb.

V okrese Karlovy Vary zajišťuje další vzdělávání Střední zemědělská škola Dalovice, Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola zdravotnická Karlovy Vary, Střední odborná škola stavební Karlovy Vary a Střední odborná škola obchodu, provozu hotelů a střední odborné učiliště s.r.o. Karlovy Vary.

V okrese Sokolov jsou nositeli tohoto vzdělávání Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov a Soukromá obchodní akademie Sokolov, s.r.o.

Velmi pozitivní skutečností uplynulého školního roku bylo zahájení realizace projektu UNIV 2 Kraje, jehož cílem je přeměna středních škol (především odborných) v centra celoživotního učení, tzn. otevřené instituce, které vedle počátečního vzdělávání budou nabízet i realizovat nejrůznější formy dalšího vzdělávání pro široké spektrum zájemců. Centra budou koordinovat své vzdělávací aktivity tak, aby celková nabídka programů dalšího vzdělávání skutečně pokrývala identifikované vzdělávací potřeby v daném kraji. Součástí projektu je propagační kampaň osvětlující potřebu dalšího vzdělávání pro dospělou populaci ČR.

Do projektu jsou zapojeny tyto školy:

Střední odborná škola logistická a Střední odborné učiliště Dalovice, Střední zemědělská škola Dalovice, Integrovaná střední škola Cheb, Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola zdravotnická Karlovy Vary, Obchodní akademie, vyšší odborná škola cestovního ruchu a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Karlovy Vary, Střední odborná škola stavební

Karlovy Vary, Střední odborné učiliště stravování a služeb Karlovy Vary, Střední průmyslová škola Loket nad Ohří, Střední škola hotelová Mariánské Lázně, Střední odborná škola a střední odborné učiliště Nejdek, Střední škola živnostenská Sokolov, Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov.

3 Vysoké školy

Z analýzy současného stavu vzdělanosti vyplývá přetrvávající nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel kraje. Karlovarský kraj vykazuje druhý nejnižší podíl občanů s vysokoškolským vzděláním v rámci ČR. Tento stav je mimo jiné důsledkem omezené nabídky terciárního vzdělávání v kraji, který vede k odchodu části mladé generace za studiem mimo kraj, kde většinou také zůstávají. Jedním z možných řešení této situace je vytvořit podmínky pro vznik detašovaných pracovišť vysokých škol, přičemž jednou z priorit by se měly stát pedagogické fakulty, které by napomohly k zajištění kvalifikovaných učitelů zejména základních a středních škol, protože právě jejich absolventi jako potencionální studenti vysokých škol tvoří základ zlepšení vzdělanostní struktury obyvatelstva kraje jako takové.

V roce 2008/2009 byla uskutečňována vzdělávací činnost v Karlovarském kraji vysokými školami, jejichž přehled je uveden v příloze č. 28. V naprosté většině případů se jedná o detašovaná pracoviště nejčastěji pražských vysokých škol univerzitního či neuniverzitního typu. Některé z nabízených studijních programů nebyly pro malý zájem otevřeny.

4 Pracovníci ve školství

4.1 Počty a odměňování pedagogických pracovníků

Informace o počtech pedagogických a nepedagogických pracovníků odměňovaných z prostředků státního rozpočtu podle zřizovatelů a jednotlivých druhů škol a školských zařízení včetně údajů o jejich odměňování jsou součástí příloh č. 7 – 16. Vývoj počtu zaměstnanců a průměrného platu obsahují přílohy č. 13 až 16.

Z uvedených údajů vyplývá, že za poslední tři sledované roky dochází postupně k mírnému poklesu počtu zaměstnanců, který je samozřejmě reakcí na snižující se počet žáků v některých druzích škol.

Pokud se týká průměrného platu, ten činil v roce 2008 ve školách a školských zařízeních zřizovaných krajem i obcemi 20.888,- Kč, ve zřizovaných krajem 22.557,- Kč (meziroční nárůst o 599,- Kč), ve zřizovaných obcemi 20.026,- Kč (meziroční nárůst 690,- Kč). Rozdílná výše průměrného platu vyplývá především z rozdílné struktury škol, které jsou v jednotlivých segmentech školství zřizovány. Vývoj nárůstu průměrných platů včetně meziročních nárůstů a jejich indexů jsou uvedeny v následujících tabulkách.

Tabulka č. 40: *Vývoj nárůstu průměrných platů ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi*

Školy a školská zařízení	Průměrný měsíční plat r. 2006	Průměrný měsíční plat r. 2007	Průměrný měsíční plat r. 2008	Meziroční nárůst absolutně 2006/2007	Meziroční nárůst absolutně 2007/2008	Index 2006/2007	Index 2007/2008
MŠ	16 351	17 183	17 849	+ 832	+ 666	105,09	103,88
ZŠ	19 999	21 088	21 959	+ 1 089	+ 871	105,45	104,13
MŠ, ZŠ, SŠ pro ŽSVP	23 369	24 809	24 761	+ 1 440	- 48	106,16	99,80
ŠD, ŠK	16 698	17 632	17 986	+ 934	+ 354	105,59	102,01
ŠJ	11 317	11 998	12 270	+ 681	+ 272	106,02	102,27
ZUŠ, DDM	21 418	22 676	23 657	+ 1 258	+ 981	105,87	104,32
Celkem	18 307	19 336	20 026	+ 1 029	+ 690	105,62	103,57

Tabulka č. 41: *Vývoj nárůstu průměrných platů ve školách a školských zařízeních zřizovaných krajem*

Školy a školská zařízení	Průměrný měsíční plat r. 2006	Průměrný měsíční plat r. 2007	Průměrný měsíční plat r. 2008	Meziroční nárůst absolutně 2006/2007	Meziroční nárůst absolutně 2007/2008	Index 2006/2007	Index 2007/2008
SOU, SPV	20 556	21 696	22 373	+ 1 140	+ 677	105,55	103,12
G	22 906	24 371	25 052	+1 465	+ 681	106,40	102,79
SOŠ, VOŠ	21 860	23 436	24 046	+ 1 576	+ 610	107,21	102,60
MŠ, ZŠ, SPC, SŠ pro ŽSVP	23 148	23 674	24 847	+ 526	+ 1 173	102,27	104,96
ŠD, ŠK	20 678	19 501	20 368	- 1 177	+ 867	94,31	104,44
ŠJ	11 481	12 189	12 312	+ 708	+ 123	106,17	101,01
DD	18 598	20 128	20 531	+ 1 530	+ 403	108,23	102,00
ZUŠ, DDM, DM, PPP, ŠH	17 520	18 411	18 496	+ 891	+ 85	105,09	100,46
Celkem	19 194	21 958	22 557	+ 2 764	+ 599	114,40	102,73

4.2 Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků

Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků je letitým přetrvávajícím problémem našeho regionu, přestože je mu věnována ze strany ředitelů škol i samotného Karlovarského kraje náležitá pozornost. Také srovnání s ostatními kraji ČR, jak dokládá příloha č. 18, dopadá pro náš kraj velice nepříznivě.

Údaje zařazené do výroční zprávy vycházejí ze statistických výkazů o ředitelství škol R 13-01, přičemž v současné době je k dispozici vývoj za poslední tři školní roky, a to u rozhodujících kategorií pedagogických pracovníků, kterými jsou učitelé středních, vyšších odborných, základních a mateřských škol tak, jak je uvedeno v příloze č. 17.

Již tradičně je nejméně nepříznivý stav v odborné kvalifikaci v mateřských školách, kde ve školním roce 2008/2009 působilo 89,3 % kvalifikovaných učitelů, což představuje mírný pokles oproti předcházejícímu školnímu roku a v porovnání s ostatními kraji jsme opět třetí nejhorší v rámci České republiky.

Pokud se týká odborné kvalifikace učitelů v ostatních druzích škol, zde zaujímáme v mezikrajovém srovnání poslední místo, a to se zhruba 10 % rozdílem od předposledního Ústeckého kraje. To, že v základních školách došlo od školního roku 2006/2007 do školního roku 2008/2009 ke zlepšení kvalifikovaného obsazení zhruba o 2,6 % a ve středních a vyšších odborných školách o 1,8 %, žádným zásadním způsobem problém nedostatku kvalifikovaných učitelů neřeší. Ve středních a vyšších odborných školách je nejhorší stav u kategorie učitelů praktického vyučování a odborného výcviku, kde odbornou kvalifikaci splňuje pouze 48,59 % učitelů a dále učitelů odborných předmětů s 56,88 % kvalifikovaností. U těchto učitelů je problém mnohdy v tom, že se jedná o zkušené odborníky z praxe, kteří musí být posuzováni jako nekvalifikovaní, protože vedle svého odborného vzdělání neabsolvovali studium pedagogických věd (často se jedná o externí pracovníky, kteří učí pouze na malé pracovní úvazky – např. zdravotnické obory lékaři, další specializované obory psychologové, inženýři apod.). Přesto u učitelů praktického vyučování a odborného výcviku došlo v porovnání výše uvedených tří školních roků ke zvýšení kvalifikovanosti o zhruba 7,2 %. Zasluhu na této skutečnosti má zejména pracoviště Národního institutu dalšího vzdělávání v Karlových Varech, které již několik let ve spolupráci s pedagogickými fakultami nabízí v rámci celoživotního vzdělávání kurzy doplňujícího pedagogického studia.

V posledních letech se také příliš nemění struktura chybějících aprobací, dokonce se dá v komplexu konstatovat, že ve školách již chybí učitelé všech oborů a aprobací, zejména však cizích jazyků, anglického, ale i německého, informatiky, odborných předmětů, fyziky, matematiky, chemie, českého jazyka, zeměpisu, výtvarné výchovy, hudební výchovy, přírodopisu, ale i dalších předmětů. Naprostý nedostatek je učitelů s odbornou kvalifikací pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – speciálních pedagogů.

Tento konstatovaný dlouhodobě nepříznivý stav v zajištění kvalifikované výuky ve školách v Karlovarském kraji je ovlivněn zejména absencí vysoké školy s pedagogickým zaměřením v našem regionu, omezenou nabídkou pedagogických fakult studia v kombinované nebo distanční formě, která by umožňovala doplnění si odborné kvalifikace stávajícím nekvalifikovaným učitelům. Karlovarský kraj veden snahou napomoci ke zlepšení situace jednal s některými pedagogickými fakultami o možnosti zřízení odloučeného pracoviště v našem kraji, ale prozatím bez úspěchu.

Dalším faktorem částečně způsobujícím nedostatek kvalifikovaných učitelů ve školách je jistě také stále se zvyšující náročnost učitelského povolání, která je ovlivněna rovněž skladbou obyvatelstva v našem kraji a jeho vzdělaností strukturou. Velkým problémem je také nepříznivá věková struktura pedagogických sborů.

4.3 Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Karlovarský kraj jako jediný v České republice nezřizuje žádnou organizaci pro zajištění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, proto školy a školská zařízení využívají nabídky jiných veřejných i soukromých vzdělávacích institucí v kraji i mimo něj. V našem kraji jsou to zejména Národní institut dalšího vzdělávání – krajské pracoviště Karlovy Vary a Pedagogické a vzdělávací centrum Karlovarského kraje, o.p.s.

NIDV je příspěvkovou organizací MŠMT. Klíčovou činností organizace je další vzdělávání pedagogických pracovníků. Oproti jiným organizacím, které se zabývají podobnou činností, má výhodu celostátní působnosti a velmi široké lektorské základny. NIDV realizuje vzdělávací programy s podporou MŠMT (celostátní priority) a Evropského sociálního fondu (individuální projekty národní, individuální projekty ostatní, grantové projekty). Nabízí semináře, které vycházejí z potřeb pedagogů jednotlivých krajů.

NIDV - krajské pracoviště Karlovy Vary ve školním roce 2008/2009 realizoval celkem 86 vzdělávacích programů zejména v rámci dalšího průběžného vzdělávání v oblasti managementu, předškolního, základního, středního, jazykového vzdělávání atd. Programy většinou vycházely z potřeb pedagogických pracovníků Karlovarského kraje. Pro konkrétní potřeby škol se připravovaly vzdělávací programy pro celé pedagogické sbory, tzv. vzdělávací programy na zakázku.

V oblasti kariérního vzdělávání probíhala ve školním roce 2008/2009 tato studia:

Studium pedagogiky

Tento druh studia je určen pedagogům, kterým chybí pedagogicko-psychologická odbornost (učitelé odborných předmětů, praktického vyučování a odborného výcviku středních škol, učitelé uměleckých odborných předmětů, učitelé jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky) a absolvovalo ho celkem 35 pedagogů.

Studium pro asistenty pedagoga

Toto studium umožňuje získat odbornou kvalifikaci k výkonu funkce asistenta pedagoga a zúčastnilo se ho 28 těchto pedagogických pracovníků.

Koordinátor školního vzdělávacího programu

Jedná se o studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů v oblasti specializovaných činností a ve školním roce 2008/2009 je zahájilo 22 pedagogických pracovníků, kteří vykonávají nebo budou vykonávat ve školách funkci koordinátora ŠVP.

Studium pro ředitele škol a školských zařízení

Tímto studiem získává jeho absolvent znalosti a dovednosti v oblasti řízení škol a školských zařízení a v oblasti rozvoje lidských zdrojů a absolvovalo ho celkem 28 pedagogických pracovníků.

Studium vychovatelství, studium speciální pedagogiky

Tato studia byla vzhledem k absenci vysoké školy pedagogického směru v kraji pořádána v rámci celoživotního vzdělávání ve spolupráci s Pedagogickou fakultou Univerzity Jana Evangelisty

Purkyně v Ústí nad Labem. Studium vychovatelství ukončilo 34 absolventů a nově nastoupilo dalších 23 pedagogů, 29 pedagogů zahájilo studium speciální pedagogiky.

Realizované individuální projekty národní a grantové projekty:

Koordinátor S1

Tento národní projekt je zaměřen na přípravu vedoucích pracovníků a koordinátorů středních odborných škol na tvorbu a realizaci ŠVP a v kraji se ve školním roce 2008/2009 vyškolovalo celkem 140 zájemců.

Brána jazyků otevřená

Realizace tohoto grantového projektu, který by měl přispět ke zlepšení úrovně znalostí cizích jazyků učitelů, probíhá v období únor 2009 až červen 2010 a v jeho rámci se uskutečnilo 15 jazykových kurzů s celkovým počtem 300 účastníků. Součástí projektu byla také realizace Letní jazykové školy zaměřené na metodiku výuky cizích jazyků.

Projekt KROK

Jedná se o přípravu pedagogů na organizaci nové maturitní zkoušky. První vlna prezenčních seminářů s názvem Management školy a nová maturita byla určena ředitelům škol a jejich zástupcům a byla zahájena v květnu 2009. V Karlovarském kraji bylo ve dvou seminářích proškolen 49 ředitelů a jejich zástupců. Do on-line vzdělávání bylo zapojeno celkem 500 účastníků, z toho 26 ředitelů, 32 zástupců škol, 57 školních maturitních komisařů a 385 zadavatelů.

Kromě výše uvedených aktivit zahájila v roce 2008 svoji činnost Konzultační centra k ŠVP ZV, která se stala velmi významnou podporou probíhající kurikulární reformy. Celkem 15 konzultací poskytnutých pedagogickým pracovníkům přímo ve školách přispělo ke správnému porozumění kurikulárním změnám a k úspěšné realizaci ŠVP v základních školách.

Významné místo v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků v kraji zaujímá i Pedagogické a vzdělávací centrum Karlovarského kraje, o.p.s., které v průběhu školního roku 2008/2009 uspořádalo celkem 158 vzdělávacích akcí s celkovým počtem 2689 proškolených osob. Tyto byly zaměřeny zejména do oblasti řízení, pedagogiky, speciální pedagogiky, psychologie, předškolního vzdělávání, základního a středního vzdělávání (český jazyk a literatura, matematika, fyzika, přírodovědné obory, společenskovední a estetickovědní obory). Dále organizovalo 10 konzultačních seminářů k nové maturitní zkoušce (český jazyk a literatura a cizí jazyky), jichž se zúčastnilo celkem 143 pedagogických pracovníků. Uskutečnily se také 3 akce pořádané tzv. na klíč s 60 proškolenými účastníky. V rámci celoživotního vzdělávání se v 10 akcích zaměřených na sociální služby proškolovalo 190 pedagogů. Proběhlo také 5 seminářů v rámci realizovaných projektů, kterých se zúčastnilo celkem 87 pedagogů.

Karlovarský kraj veden snahou o vytvoření uceleného systému dalšího vzdělávání a metodické podpory pro pedagogické pracovníky v regionu úspěšně podal v první polovině roku 2009 individuální projekt ostatní „Krajské vzdělávací centrum pro další vzdělávání pedagogických pracovníků“, jehož cílem je vytvoření Krajského vzdělávacího centra v rámci příspěvkové organizace Gymnázium Sokolov, které bude mít za úkol koordinaci a organizaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v Karlovarském kraji. Tento projekt navazuje na šest grantových projektů středních škol (příspěvkové organizace Gymnázium Cheb, Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov a První české gymnázium v Karlových Varech), v jejichž rámci budou vybudovány okresní vzdělávací střediska. Všechny tyto projekty dále doplňuje individuální projekt „Inovace školského portálu Karlovarského kraje“, jehož náplní je umožnit on-line přístup pedagogických pracovníků k jazykovému vzdělávání, vytvoření databáze

vzdělávacích programů a využití portálu jako komunikační platformy k výměně názorů a zkušeností.

5 Financování škol a školských zařízení

5.1. Celkové výdaje na školy a školská zařízení zřizované krajem

V roce 2008 činily celkové výdaje na školy a školská zařízení zřizované krajem celkem 1.060.435.376,- Kč. Rozhodující část výdajů (cca 75,4 %) činily tzv. „přímé výdaje na vzdělávání“ v objemu 799 367 592,- Kč a dále prostředky z kapitoly MŠMT na programové financování (cca 5,68 %) v objemu 6.049.968,- Kč. Karlovarský kraj pak poskytl svým školám provozní příspěvky v objemu 202.264.371,- Kč (tj. cca 19,07 % celkových výdajů) a dále investiční příspěvky v objemu 52.733.446,- Kč (tj. cca 4,97 % celkových výdajů). Nejvyšší podíl na celkových výdajích čerpaly střední školy, a to 73,48 %. Celkový přehled výdajů na jednotlivé školy a školská zařízení zřizované krajem včetně srovnatelných údajů za rok 2007 je uveden v příloze č. 1.

Přímé – normativní výdaje

Na tzv. „přímé výdaje“ bylo v roce 2008 školám a školským zřízením v kraji přiděleno celkem 2.267.711.215,70 Kč. Z toho organizacím zřizovaným Karlovarským krajem celkem 808.140.932,53 Kč, organizacím zřizovaným obcemi a dobrovolným svazkem obcí v kraji 1.385.204.539,17 Kč a soukromým školám 74.365.744,- Kč. Přitom rozhodující objem 2.244.245.244,- Kč (98,96 %) byl vyplacen prostřednictvím tzv. normativního financování, tj. na základě normativů stanovených MŠMT pro soukromé školy a prostřednictvím krajských normativů stanovených v souladu s platnými předpisy MŠMT. Okolo jednoho procenta prostředků z celkových výdajů připadá na financování na základě rozvojových programů MŠMT.

Provozní výdaje a investiční výdaje, výdaje na rekonstrukci a modernizaci škol

Karlovarský kraj vynaložil na provozní příspěvky svých organizací ve školství částku 202.284.371,- Kč a na investičních příspěvcích vyplatil 52.733.446,- Kč. Nárůst provozních příspěvků zohledňuje růst cen energií. Mezi nejvýznamnější investiční akce patřilo financování II. etapy rekonstrukce budovy Dětského domova Aš (3,9 mil. Kč), rekonstrukce budovy Gymnázia a obchodní akademie Mariánské Lázně (9,5 mil. Kč), rekonstrukce budovy Střední školy živnostenské Sokolov (19,5 mil. Kč), rekonstrukce kotelny Střední zdravotnické školy a vyšší odborné školy zdravotnické Karlovy Vary (2,0 mil.) a úprava dvou vchodů pavilónu Gymnázia Ostrov (0,8 mil. Kč).

5.2 Neinvestiční výdaje škol a školských zařízení zřizovaných obcemi

Vývoj výdajů na přímé výdaje na školy a školská zařízení zřizované obcemi jsou podle jednotlivých druhů škol a zařízení uvedeny v příloze č. 3. Z tabulky vyplývá vysoký meziroční nárůst ve všech druzích výdajů, a to i přes značný meziroční pokles žáků v základních školách, který však nekoresponduje s nárůstem počtu žáků ve školních družinách, ZUŠ a DDM, kde výdaje jak absolutně, tak i jednotkově narůstají, čímž se prohlubuje obtížnost financování. V příloze č. 4 je vyjádřen nárůst jednotkových výdajů na jednoho žáka podle jednotlivých druhů škol a školských zařízení.

5.3 Soukromé školy a školská zařízení

U škol a školských zařízení zřizovaných soukromými subjekty došlo v roce 2008 k nárůstu výdajů o 11,92 %, což bylo způsobeno jednak vyššími normativy na jednotky výkonů stanovené MŠMT a také nárůstem výkonů, a to zejména v oblasti středního školství, kde došlo k meziročnímu nárůstu o 8,42 %. Podrobný přehled o výši výdajů podle jednotlivých druhů a také vývoj jednotkových výdajů na dítě nebo žáka je uveden v přílohách č. 5 a 6.

Závěry

Ve výroční zprávě jsou shrnuta nejdůležitější data za uplynulý školní rok v jednotlivých oblastech vzdělávání a jsou uvedena srovnání s jedním či více předchozími školními roky. Významné je sledování statistických dat o počtech dětí, žáků a studentů, neboť změny těchto dat výrazně ovlivňují výši finančních prostředků ze státního rozpočtu, které přicházejí do kraje.

Ze srovnání vyplynulo, že celkový počet dětí v mateřských školách se zvýšil o 190. Z předpokládaného demografického vývoje lze usuzovat, že by se počet dětí této věkové kohorty neměl snižovat. Situace v naplněnosti mateřských škol je však v jednotlivých obcích a městech odlišná a je na zřizovateli, aby sledoval vývoj počtu dětí ve věku 3 – 6 let, zejména pak vývoj počtu předškoláků, a mohly být dobře a včas zajištěny podmínky pro předškolní vzdělávání dětí s trvalým pobytem v dané obci v posledním roce před zahájením povinné školní docházky.

V základním vzdělávání dochází již několik let k poměrně výraznému snižování počtu žáků, v důsledku čehož se snižuje i průměrný počet žáků na třídu. Tento trend by bylo možné vnímat pozitivně ve smyslu možného zlepšení individuálního přístupu k žákům, avšak z hlediska financování ze státního rozpočtu není optimální. Téměř 12 % žáků v základním vzdělávání využívá možnost rozvoje nadání v rámci nabídky rozšířené výuky. Největší zájem mají žáci o rozšířenou výuku cizích jazyků a tělesné výchovy. Přibližně 300 žáků odchází ročně z 5. ročníků základních škol do osmiletých gymnázií. Tento počet, který představuje asi 10 % všech absolventů základních škol, by nebylo vhodné do budoucna navyšovat.

Ve středním školství se v uplynulém roce vzdělávalo přibližně 15 700 žáků, přičemž pouze jednu čtvrtinu tvoří žáci v učebních oborech ukončovaných výučním listem a zbylé téměř tři čtvrtiny žáků se vzdělávají v oborech ukončovaných maturitní zkouškou. Vzhledem ke vzdělanostní úrovni obyvatel kraje signalizuje tento stav optimální zájem o vyšší úroveň vzdělání mezi dospívající mládeží, ale zároveň to může signalizovat snižující se úroveň středního vzdělávání. Je evidentní, že v několika posledních letech se snižují požadavky na žáky, kteří jsou přijímáni ke vzdělávání do oborů ukončovaných maturitní zkouškou. Normativní způsob financování nutí ředitele středních škol snižovat nároky na žáky přijímané ke vzdělávání a přijímací zkoušky jsou uskutečňovány výhradně v případě přijímání žáků do oboru osmiletého gymnázia.

Celkový počet studentů vyšších odborných škol postupně narůstá, avšak v tomto segmentu vzdělávání se hovoří o potřebě restrukturalizace vedoucí ke změně postavení těchto škol ve vzdělávací soustavě. Postavení vyšších odborných škol a zejména pak postavení jejich absolventů při posuzování kvalifikačních požadavků v souvislosti s výkonem povolání je nesystémové. Absolventi vysokoškolských bakalářských programů mají na trhu práce mnohem větší šanci na lepší platové zařazení, což v důsledku sehrává významnou roli při volbě profesní dráhy. Ve vyšším odborném vzdělávání se pak mnohdy nacházejí především potenciální uchazeči o bakalářské studium na vysokých školách.

Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami je velmi důležitou oblastí, které musí školy věnovat pozornost. Ne vždy se daří prioritně využívat individuální integraci žáků a optimálně není využívána ani integrace skupinová. Tato oblast vzdělávání je ze strany státního rozpočtu dlouhodobě podfinancována, a kromě toho v našem kraji je v oblasti speciálního školství velmi nízká kvalifikovanost pedagogických pracovníků. Pozitivně lze hodnotit vývoj počtu asistentů pedagoga, a to jak v případě žáků se zdravotním postižením tak i sociálním znevýhodněním.

Pro rozvoj vzdělanosti v kraji je důležité, aby byla věnována patřičná pozornost zájmovému a uměleckému vzdělávání. Kromě potřebného rozvoje talentu dětí má tato oblast vzdělávání

pozitivní dopad do oblasti prevence rizikového chování. Je potřebné, aby se preventivní programy stále více stávaly součástí vyučování i mimoškolních aktivit.

Jednou z priorit kraje je zabezpečení poskytování poradenských služeb žákům, jejich zákonným zástupcům a školám či školským zařízením. Důraz je kladen zejména na služby pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami. Problémem kraje je vzdělanostní struktura jeho obyvatel, nízká kvalifikovanost pedagogických pracovníků v jednotlivých druzích škol, což vyžaduje maximální intenzitu činnosti poradenských zařízení. Avšak i tato zařízení mají nedostatek odborníků s potřebnou kvalifikací. Přestože se počet žáků v regionu dlouhodobě snižuje, počet klientů poradenských zařízení, kteří vyžadují odbornou péči, stále narůstá.

Další vzdělávání v oblasti celoživotního učení není ze strany středních škol dostatečně využíváno. V dalším období by bylo vhodné vyhotovit analytickou studii, která komplexně zmapuje oblast dalšího vzdělávání ve školách a v soukromé sféře – poskytovatelé, oblasti vzdělávání, rozsah nabídky, účast v těchto kurzech atd. a ta může být podkladem k diskusi a případně ke zpracování krajské strategie rozvoje celoživotního učení. Bylo by účelné nastavit podmínky pro systematické sledování současné a budoucí poptávky po profesích a kvalifikacích na trhu práce a rovněž metodicky, organizačně a informačně podporovat spolupráci mezi školami, vzdělávacími institucemi, zaměstnavateli, profesními sdruženími a úřady práce při sladování nabídky dalšího vzdělávání s požadavky firem.

Karlovarský kraj vykazuje druhý nejnižší podíl občanů s vysokoškolským vzděláním v rámci České republiky. Vzdělanostní struktura obyvatelstva je pro kraj jedním z klíčových problémů. Podíl vysokoškolsky vzdělaných se sice zvyšuje, ale velice pomalým tempem. Vzhledem k přetrvávající dlouhodobé a v republikovém porovnání nejnižší kvalifikovanosti pedagogických pracovníků a zároveň neuspokojivým výsledkům vzdělávání žáků základních a středních škol se jeví jako nezbytné i nadále rozvíjet spolupráci s vysokými školami, které vzdělávají učitele.

K řešení této až kritické situace by napomohlo zřízení pracoviště Pedagogické fakulty Západočeské univerzity Plzeň přímo v Karlovarském kraji. Prozatím uskutečněná jednání nebyla příliš úspěšná. Jedním z důvodů byl i problém nedostatečných směrných čísel stanovených vysoké škole MŠMT a souvisejícím krokem vedení Karlovarského kraje by tedy mělo být apelovat na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, aby bylo nápomocno při řešení tohoto problému a problému nekvalifikovanosti učitelů jako celku (otevření potřebných studijních programů a rovněž takových forem vzdělávání - dálkové, distanční, kombinované, v nichž si budou moci doplnit vzdělání nekvalifikovaní pedagogové).

Obdobná je situace i v resortu zdravotnictví, kde se projevuje nedostatek lékařů a zdravotních sester, proto byla zahájena jednání s Lékařskou fakultou Univerzity Karlovy v Plzni k možnosti otevřít bakalářské studijní programy pro zdravotní sestry při krajských středních zdravotnických školách. Tuto spolupráci iniciovali zástupci Karlovarské krajské nemocnice za podpory krajského úřadu s tím, že je nezbytná pomoc ze strany vedení Karlovarského kraje.

Seznam příloh:

- č. 1 Celkové výdaje na školy a školská zařízení zřizované Karlovarským krajem v KČ
- č. 2 Výdaje na dítě, žáka, studenta ve školách a školských zařízeních zřizovaných Karlovarským krajem v KČ
- č. 3 Celkové výdaje na přímé výdaje ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi v KČ
- č. 4 Výdaje na dítě, žáka a studenta na přímé výdaje ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi v KČ
- č. 5 Celkové výdaje na školy a školská zařízení zřizované soukromými subjekty v KČ
- č. 6 Výdaje na dítě, žáka a studenta ve školách a školských zařízeních zřizovaných soukromými subjekty v KČ
- č. 7 Přehled o pracovnících a platech hrazených ze státního rozpočtu ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi za rok 2008
- č. 8 Přehled o pracovnících a platech hrazených ze státního rozpočtu ve školách a školských zařízeních zřizovaných Karlovarským krajem za rok 2008
- č. 9 Platové složky pedagogických pracovníků hrazené ze státního rozpočtu ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi za rok 2008
- č. 10 Platové složky pedagogických pracovníků hrazené ze státního rozpočtu ve školách a školských zařízeních zřizovaných Karlovarským krajem za rok 2008
- č. 11 Platové složky nepedagogických pracovníků hrazené ze státního rozpočtu ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi za rok 2008
- č. 12 Platové složky nepedagogických pracovníků hrazené ze státního rozpočtu ve školách a školských zařízeních zřizovaných Karlovarským krajem za rok 2008
- č. 13 Vývoj průměrného platu ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi v KČ
- č. 14 Vývoj průměrného platu ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi podle okresů v KČ
- č. 15 Vývoj průměrného platu ve školách a školských zařízeních zřizovaných Karlovarským krajem v KČ
- č. 16 Vývoj průměrného platu ve školách a školských zařízeních zřizovaných Karlovarským krajem podle okresů v KČ
- č. 17 Přehled o odborné kvalifikaci učitelů – přepočtení pracovníci
- č. 18 Kvalifikovanost učitelů v ČR dle krajů ve školním roce 2008/2009
- č. 19 Kvalifikovanost učitelů MŠ v ČR dle krajů ve školním roce 2008/2009
- č. 20 Kvalifikovanost učitelů ZŠ v ČR dle krajů ve školním roce 2008/2009
- č. 21 Kvalifikovanost učitelů SŠ v ČR dle krajů ve školním roce 2008/2009
- č. 22 Kvalifikovanost učitelů VOŠ v ČR dle krajů ve školním roce 2008/2009
- č. 23 Struktura oborů vzdělání středních a vyšších odborných škol zřizovaných Karlovarským krajem, ve kterých byli ve školním roce 2008/2009 vyučováni žáci a studenti
- č. 24 Struktura oborů vzdělání středních škol zřizovaných obcemi, ve kterých byli ve školním roce 2008/2009 vyučováni žáci
- č. 25 Struktura oborů vzdělání středních škol zřizovaných MŠMT, ve kterých byli ve školním roce 2008/2009 vyučováni žáci
- č. 26 Struktura oborů vzdělání středních škol zřizovaných soukromníkem, ve kterých byli ve školním roce 2008/2009 vyučováni žáci
- č. 27 Projekty OP VK
- č. 28 Přehled vysokých škol v Karlovarském kraji